

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΣΤ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓΙΑΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 - ΤΗΛ. 227 - 689

1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1969

ΑΡΙΘ. 11

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ Α.Θ.Μ. ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

(2-5 Μαΐου 1969)

Τὴν Παρασκευὴν, 2 Μαΐου 1969, ἡμέραν ἀνακομιδῆς τοῦ ἱεροῦ λειψάνου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, αἱ Ἀθῆναι ὑπεδέχθησαν μὲ πολλὴν ἐγκαρδιότητα καὶ αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης τὴν Α.Θ.Μ. τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Νικόλαον τὸν ΣΤ', ὁ ὁποῖος ἦλθεν εἰς ἐπίσημον ἐπίσκεψιν διὰ τὰ συζητήσῃ μετὰ τῆς ἡγεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν ἀδελφὴν καὶ πρεσβυγενῆ Ἀλεξανδρινὴν Ἐκκλησίαν προβλήματα.

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Νικόλαος ὁ ΣΤ' ἀφίκετο εἰς τὸν ἀερολιμένα τοῦ Ἑλληνικοῦ τὴν 9.30' π.μ., συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Νουβίας κ. Συνεσίου, Πηλουσίου κ. Βαρνάβα, Ἐρμουπόλεως κ. Παύλου καὶ Εἰρηνοπούλεως κ. Νικοδήμου.

Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ ὑπεδέχθησαν τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Ἀντιβασιλέως, ἀντιστράτηγος κ. Γ. Ἀλεβιζος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερόνυμος μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Β' Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Δ. Πατίλης, οἱ ὑπουργοὶ Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. κ. Π. Πιπινέλης καὶ Θ. Παπακωνσταντίνου, οἱ ὑφυπουργοὶ Ἐξωτερικῶν καὶ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. κ. Τσιστόπουλος καὶ Βοβολίνης καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Ἄμα τῆ καθόδῳ του ἐκ τοῦ ἀεροσκάφους, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἐπεθεώρησε τὸ παρατεταγμένον πρὸς τιμὴν του ἄγχημα σημαντιῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἀφοῦ ἐχαίρησε τοὺς ἐπισήμους, ἐπεβιβάσθη αὐτοκινήτου καὶ κατηυθύνθη ἐν πομπῇ πρὸς τὰς Ἀθῆνας, καταλύσας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Μεγάλῃ Βρετανία».

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὄρισεν ὡς ἐπίσημον ξεναγὸν τῆς Α.Θ.Μ. ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τὸν Σεβ. Μητροπολ. Κίτρους κ Βαρνάβαν.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ

Τὴν 11ην πρωϊνὴν, χοροστατοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου, ἐψάλη Δοξολογία εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν. Παρὰ τὴν αἰφνιδίαν βροχὴν, τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν εἶχον κατακλύσει ὁ ἱερός Κλῆρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, οἱ ἐν Ἀθήναις διαβιῶντες Αἰγυπτῖοι καὶ πολλοὶ πιστοὶ διὰ τὰ χαιρετήσουν καὶ λάβουν τὴν εὐλογίαν τοῦ διαδόχου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου εἰς τὸν ἔνδοξον Θρόνον τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Δοξολογίας, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερόνυμος προσεφώνησε τὴν Α.Θ.Μ. τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Νικόλαον τὸν ΣΤ', εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε Δέσποτα καὶ περιπόθητε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ἡ τοῦ τῶν Ἐθνῶν Ἀποστόλου ἐν Ἑλλάδι Ἀγιωτάτη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἀγαλλομένῳ ποδὶ, ὑπταίς ταῖς χερσὶ καὶ ἀπαλαῖς ταῖς ἀγκάλαις ὑποδεχομένη τὸν ἐπὶ τὸν τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου Ἀγιώτατον καὶ περιμειᾶ ἀποστολικὸν θρόνον προκαθεζόμενον, τῆ τε Ὑμετέρα προσφιλεστάτη καὶ γερασμία Μακαριότητι καὶ τῆ περὶ Αὐτὴν τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας χορεία τὸ «ὡς εὖ παρέστητε» φιλαδέλφως προσαγορεύει καὶ γηθοσύνως Ὑμῶν προσφωνεῖ.

Μακαριώτατε,

Γνωρίζετε καλῶς, ὅτι ἐν Ἑλλάδι, καὶ ὅλως ἰδιαιτέρως ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας «οὐκ ἔστε ξένοι καὶ πάροικοι», ἀλλ' ὅτι ἔρχεσθε «εἰς τὰ ἴδια» καὶ ὅτι «οἱ ἴδιοι» ὑμῶν «παραλαμβάνουσιν» (Ἰω. α', 11) Ὑμᾶς, ὡς «συμπολίτας τῶν ἁγίων καὶ οἰκείους τοῦ Θεοῦ» (Ἐφ. β', 19). Ὑποδεχόμεθα τὴν Ὑμετέραν θεοτίμητον Μακαριότητα καὶ τὴν ἱερὰν συνοδείαν Αὐτῆς ὡς ἐκ μακρᾶς ὁδοπορίας ἐπανερχομένους ἀδελφούς, συννεργούς καὶ συστρατιώτας (Φιλ.

β', 25) και ἐκ μακροχρονίου ἀγῶνος ἐπιστρέφοντας, ἵνα ἀναπαύσησθε ὀλίγον» (Μάρκ. ζ', 31), ἀνεφοδιαζόμενοι δὲ ἐπιστρέψατε πάλιν εἰς τὰς ἀρχαίας Ὑμῶν ἐπάλληεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔταξεν Ὑμᾶς ὁ οὐράνιος ἡμῶν Ἀρχηγέτης καὶ Ἀγωνοθέτης πάντων τῶν ἐν πάσῃ γενεᾷ πνευματικῶν ἀγῶνων καὶ ἀθλημάτων.

Ἐχομεν πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ ὅτι ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναγκάσει Ὑμᾶς, ἵνα διεξάγητε ἀγῶνα ὀπισθοφυλακῶν. Δὲν λησμονοῦμεν ὅμως, ὅτι ὁ «ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς» (Πρόξ. γ', 15), ὁ «ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας» ἡμῶν (Ἐβρ. β', 10) εἶναι καὶ ὁ «τῆς πίστεως ἀρχηγὸς καὶ τελειωτῆς» (Ἐβρ. ιβ', 2) εἰς «τὸν προκείμενον ἡμῶν ἀγῶνα» (Ἐβρ. ιβ', 1), ὡς καὶ εἰς πᾶν ἔργον, ἐν ὀνόματι Τοῦ ἀναλαμβάνομενον. Αὐτὸς ἐπομένως, ὁ γνωρίζων τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου τὸ ξύλον τοῦ θανάτου καὶ τῆς αἰσχύνῃς μετατρέπεται εἰς «ξύλον τῆς ζωῆς» καὶ εἰς ὄργανον νίκης καὶ θριάμβων, θὰ βοηθήσῃ Ὑμᾶς, ἵνα τὸν πνευματικὸν Ὑμῶν ἀγῶνα τῶν ὀπισθοφυλακῶν μετατρέψετε εἰς πνευματικὴν ἐκστρατεῖαν νικηφόρον, καλύπτουσαν πᾶσαν τὴν ἐπώνυμον τοῦ τίτλου Ὑμῶν ἡπειρον καὶ διανοίγουσαν τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας εἰς πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν Λαοὺς καὶ φέρουσαν εἰς αὐτοὺς «τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα» (Α' Πέτρο. β', 2) τῆς κοινῆς ἡμῶν τροφῆς, ὡς καὶ πάντα τὰ πνευματικὰ τῆς ἀμοιμήτου ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐφόδια, διὰ τῶν ὁποίων οἱ Λαοὶ θὰ διαμορφωθῶσιν «εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. δ', 13).

Εἰς τὰς πνευματικὰς Ὑμῶν μάχας ταύτας παρέλκει, ἵνα διαβεβαιώσωμεν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ τὴν περὶ Αὐτὴν σεβασμίαν Ἱεραρχίαν καὶ τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν Αὐτῆς, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ συναγωνίζηται Ὑμῖν οὐ μόνον «ἐν ταῖς προσευχαῖς» (Ρωμ. ιε', 30), ἀλλὰ καὶ διὰ παντὸς μέσου καὶ τρόπου, τὸν ὁποῖον ἡ Ὑμετέρα πεπνυμένη Κοουφή θὰ ἐθεώρει πρόσφορον καὶ λυσitelῆ διὰ τὴν ἐπιτοχὴν διεξαγωγῆς τῶν ἀγῶνων αὐτῆς καὶ τὴν μετατροπὴν αὐτῶν ἀπὸ ἀγῶνων ὀπισθοφυλακῶν εἰς νικηφόρους ἀγῶνας πνευματικῶν θριάμβων.

Μακαριώτατε,

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εὔχεται πανευφροσύνως καὶ ἐν χαρᾷ πλησμονῆς, ἵνα ἡ ἐνταῦθα Ὑμῶν παρουσία ἀποτελέσῃ διὰ μὲν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἀνάπαισιν ἐκ τῶν ἀτρυτῶν κόπων Αὐτῆς, καὶ τόνωσιν παμμερῆ πρὸς ἐπιτοχὴν καὶ νικηφόρον διεξαγωγῆς τῶν πνευματικῶν Αὐτῆς ἀγῶνων, διὰ τὸν παλαίματον καὶ ἡρετικὸν τῆς ἐνδόξου Ἀλεξανδρείας θρόνον τοῦ Ἐδαγγελιστοῦ Μάρκου συνέχισιν τῆς περιδόξου αὐτοῦ ἰστορίας, διὰ δὲ τὸν ἐμπεισιστευμένον εἰς πάντας ἡμᾶς θησαυρὸν τῆς Ὁρθοδοξίας, σταθμὸν περιφανῆ, ἀσφαλίζοντα τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ δόξαν καὶ τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς κλέος καὶ τὴν οἰκουμενικὴν αὐτῆς ἀκτινοβολίαν.

Ἰκέτιδας, ὅθεν, συναυνοῦμεν μεθ' Ὑμῶν τὰς χεῖρας ἡμῶν πρὸς τε τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν καὶ τὸν πολύτιμον αὐτοῦ συνεργὸν καὶ Ἐδαγγελιστὴν,

ἵνα μεσιτεύωσιν ἀπαύστως ὑπὲρ τοῦ ἐν πάσῃ τῇ Ἀφρικῇ γεωργίου, ἵνα ὅ,τι ἐφύτευσεν ὁ Ἐδαγγελιστῆς καὶ ὅ,τι διὰ τῶν ἰδρώτων καὶ τῶν δακρῶν Αὐτῆς ποτίσει ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, ἀξάνηται εἰς καρπὸν πολλαπλασίονα, πρὸς ἀνεκλάλητον πάντων ἡμῶν χαρὰν καὶ εἰς ἔπαινον τοῦ Παναγίου Ὀνόματος τοῦ Θεοῦ Δομητοροῦ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Αἰσθάνομαι ἰδιαιτέραν χαρὰν, διότι ἡ Θεία Πρόνοια ἐπεφύλαξεν εἰς τὴν ἡμετέραν Μετιότητα νὰ μεταφέρω ἐδῶ τὰς εὐλογίας καὶ τὰς εὐχὰς τῆς πρεσβυγενοῦς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο ἐπεθύμουν ὑπεράνω πάσης ἄλλης σκέψεως, νὰ προσφέρω εἰς τοὺς ἀκροατὰς τοῦ λόγου μου τοῦτον λόγον προερχομένον ἀπὸ τὴν θεολογικὴν σκέψιν τῶν μεγάλων μου προκατόχων καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων καὶ ποιμένων, λόγους προερχομένους ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν διὰ τὴν ἐπικράτησιν καὶ διάδοσιν τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος, λόγους προερχομένους ἀπὸ τὰς θυσίας αὐτῶν διὰ τὴν καθαρῆσιν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνοθεύτου λόγου τοῦ Θεοῦ, λόγους ἀναβλύζοντας ἀπὸ τὴν αὐτοθυσίαν τῶν μεγάλων ἀναχωρητῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς συνεχοῦς αὐτῶν ἀσκήσεως καὶ αὐτοπροσφορᾶς προσέφερον συνεχῆ θυσίαν καὶ λατρείαν εἰς τὸν Ἅγιον Θεόν.

Ἄλλ' ἂς ἀρχίσω ἀπὸ μίαν μικρὰν μὲν λεπτομέρειαν, μεγάλην ὅμως ἔχουσαν σημασίαν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἐδρώπης. Πρόκειται περὶ τῆς συνεισφορᾶς τοῦ ἀβαπτίστου χριστιανοῦ Ἀπολλῶ, κατηχηθέντος εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν, ὅστις ἐπέτυχεν νὰ ἐξαγάγῃ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἐκ τῆς δυσκολίας αὐτοῦ. Διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Θεοσοφίας, τοῦ μυστικισμοῦ καὶ τῆς Μεσσιανικότητος τοῦ Κυρίου, ὁ Ἀπολλῶς ἤνοιξε τὰς θύρας τῶν Συναγωγῶν καὶ ἐπέτυχεν ἐκεῖ ἔνθα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐδυσκολεύετο. Ἀλλὰ περὶ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου αἰῶνος, εἰς Ἀθηναῖος, ὁ ἀκηλίδωτος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, μετέβη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἵνα διατελέσῃ μαθητῆς τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Θεολογικῆς καὶ Κατηχητικῆς Σχολῆς τῆς Ἀλεξανδρείας, Πανταίνου. Ἐκτοτε ἄρχεται τὸ μεσουράνημα τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ὅταν οὐδεμία ἄλλη Ἐκκλησία εἰς τὸν κόσμον ἠδύνατο νὰ συγκριθῇ μαζί της. Αὐτὴ ἔθεσε περαιτέρω τὴν θεολογικὴν σφραγίδα εἰς τὴν Θεολογίαν, ἣτις παραμένει μέχρι σήμερον ἀνυπέροβλητος. Δὲν δυνάμεθα νὰ καλῶμεν τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον πατέρα τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας χωρὶς νὰ ἀποκαλῶμεν τὴν Ἀλεξανδρινὴν Θεολογίαν μητέρα τῆς Καθολικῆς Χριστιανικῆς Θεολογίας. Ἐξ αὐτῆς ἀντλεῖ καὶ ἡ Ἀντιοχειανὴ Σχολὴ καὶ οἱ μεγάλοι Καππαδόκαι Πατέρες. Ἐχω τὴν γνώμην, ὅτι ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς πρέπει νὰ ληφθῆ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν, ἀκριβῶς

λόγω του ότι ούτος ώμίλει προς ανθρώπους, οι οποίοι ανήκον εις πολλάς και διαφόρους διδασκαλίας, ή δέ σχέσις μεταξύ Άντιοχείας και Άλεξανδρείας δέον να θεωρηθῆ ως τὸ πρότυπον εις τὴν ἀναλογίαν τῶν σημερινῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ παράδειγμα τῶν ἀντιπροσώπων τῶν μεγάλων αὐτῶν Σχολῶν δέον να ὀδηγήσῃ τὰς σημερινὰς οἰκουμενικὰς ποσοπαθείας εις τὴν, διὰ τῆς ἐμβαθύνσεως εις τὴν γνῶσιν τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ, ἔνωσιν τῶν χριστιανῶν.

Εἶπον ὅτι ὁ Μέγας Ἀθανάσιος εἶναι ὁ πατὴρ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλ' οὗτος εἶναι και ὁ μέγας ἐμπνευστὴς ἡμῶν, ὄχι μόνον τῶν Ὁρθοδόξων, ἀλλ' ὅλων τῶν Χριστιανῶν ποιμένων. Πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον ἀγωνιστὴν προσβλέπομεν μετ' ἐμπιστοσύνης κατὰ τὰς χαλεπὰς παρούσας ἡμέρας. Ἐξ αὐτοῦ ἀντλοῦμεν σθένος και πίστιν εις τὴν νίκην. Ἡ ἐρήμισίς μας και ἡ κάκωσίς μας εἶναι κατὰ τοὺς λόγους του νεφύδιον. Οὐχὶ ὁμως ὀλιγότερον σθένος ἀντλοῦμεν ἐκ τῶν Ἀγίων Διονυσίου και τοῦ μάρτυρος Πάπα Ἀλεξανδρείας Πέτρου.

Ἐξ ἄλλου εις τὸν σημερινὸν ὀλιστικὸν κόσμον διδασκόμεθα ἐκ τῶν μεγάλων Ἀλεξανδρινῶν ἀναχωρητῶν, πῶς να ἐλέγχωμεν ἑαυτοὺς και πῶς να μιμούμεθα τὸν ἰσάγγελον αὐτῶν βίον ἐν τῷ κόσμῳ.

Διὰ τοῦτο σεῖς ἀγαπητοὶ Ἕλληνες ὀρθόδοξοι, σεῖς οἱ ὀποιοὶ ἔχετε τὴν κληρονομίαν τοῦ ἀθανάτου ἑλληνικοῦ πνεύματος, μὴ σταματήσητε να καλλιεργήτε τὴν θεολογίαν, τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν και τὴν ἀγιότητα τοῦ βίου. Ἔχομεν ἀνάγκην να ἀναδείξωμεν μεγάλους θεολόγους, ἀνταξίους τῶν προγόνων ἡμῶν Πατέρων τῆς Θεολογίας, οἵτινες συνεδάζον τὴν σοφίαν και τὴν φρόνησιν, τὴν θεωρίαν και τὴν πράξιν, τὴν ἀγάπην και τὴν δικαιοσύνην και τὴν πίστιν και τὴν ἀλήθειαν. Ὡς κληρονόμος και διάδοχος τῶν Ἀλεξανδρινῶν θεολόγων και ἱεραρχῶν, προορῶν τὴν εὐλογημένην ἑλληνικὴν γενεάν να ἐνδιατρίβῃ βαθύτερον εις τὸ μυστήριον τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ και εις τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, κατὰ τὰς παρούσας διεκκλησιαστικὰς και διαχριστιανικὰς κινήσεις.

Δύο μεγάλοι Ἀλεξανδρινοὶ θεολόγοι και Πατρι-

Στιγμιότυπον ἀπὸ τὴν ὑποδοχὴν εις τὸν ἀερολιμένα τοῦ Ἑλληνικοῦ τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πάπα και Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας και πάσης Ἀφρικῆς κ. Νικολάου τοῦ ΣΤ'. Δεξιὰ τοῦ Πατριάρχου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος και ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Οἴκου τοῦ Ἀντιβασιλέως, ἀντιστράτηγος κ. Ἀλεβίζος, ἀριστερὰ δὲ ὁ Β' Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Πατίλης και ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Νουβίας κ. Συνέσιος.

ἀρχαι συνεδέθησαν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὁ Μελέτιος Πηγᾶς καὶ ὁ Κύριλλος ὁ Λούκαρις. Δύο δὲ μεγάλοι Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι συνεδέθησαν μετὰ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου, ὁ Σωφρόνιος, ὁ ὄργανωτῆς τῆς νεωτέρας Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ ὀραματιστῆς Μελέτιος ὁ Μεταξάκης. Ἡ σημασία τῆς ἀνταλλαγῆς αὐτῆς εἶναι μεγίστη. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ δευτεροθρόνος, ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας θὰ συνεχίσῃ ἐνδιαφερομένη διὰ τὰ ζητήματα τῆς καθολικῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν Χριστιανῶν ἀνὰ τὸν κόσμον. Ἡμεῖς δὲ ἀναδειχθέντες ἐπὶ τὴν ὑψηλὴν αὐτὴν σκοπιὰν ἐπιθυμοῦμεν νὰ προσφέρωμεν τὴν ἡμετέραν διακονίαν, στηριζόμενοι πάντοτε ἐπὶ τῆς ἀθθεντίας τῆς Ἀλεξανδρινῆς παραδόσεως. Δὲν θὰ φεισθῶμεν θυσιῶν οὐδὲ κόπων, οὐδὲ θὰ δειλιάσωμεν προκειμένου νὰ δημιουργήσωμεν φυτόριον εἰδικευμένων θεολόγων, ἵνα ἐγκαταστήσωμεν αὐτοὺς ἐργάτας εἰς τὸν θεοισμὸν τοῦ Κυρίου. Δεήθητε λοιπὸν καὶ σεῖς ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ καὶ σεῖς τέκνα μου ἀγαπητά, ὅπως ὁ Κύριος ἐκβάλῃ τοὺς ποιμένας αὐτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀνὰ τὴν Ἀφρικὴν Ἐκκλησίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνὰ τὴν οἰκουμένην Ἀδλῆς τῶν προβάτων.

Αἱ Ἀθήναι, ἡ κατ' ἐξοχὴν πόλις τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας, ὀφείλει νὰ βοηθήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν καλυτέραν κατανόησιν τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Νομφίου Αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἡμεῖς οἱ Ἀλεξανδρινοὶ θεωροῦμεν ἀποστολὴν ἡμῶν, ὅπως γεφυρώσωμεν τὸ χάσμα μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐκείνων, αἵτινες διὰ διαφοροὺς λόγους, θεολογικοὺς, ἐθνικοὺς, γλωσσικοὺς καὶ αἰσθηματικούς, ἀπεχωρίσθησαν ἡμῶν κατὰ τὸν πέμπτον μ.Χ. αἰῶνα. Πρὸς αὐτὰς θὰ στρέψωμεν τὴν ἄμεσον προσοχὴν ἡμῶν καὶ σκεπτόμεθα, ὅπως κατὰ τὴν προσεχῆ Σύνοδον τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας συστήσωμεν, ὑπὸ τὴν ἡμετέραν προεδρείαν, θεολογικὴν ἐπιτροπὴν, πρὸς προαγωγὴν τοῦ θέματος τούτου. Ἀνῆκει εἰς ἡμᾶς ἡ ἀποστολὴ αὕτη, διότι ἡμεῖς ἔχομεν μετ' αὐτῶν κοινὸν προκατόχον καὶ διδασκάλον καὶ κοινὸν ἔδαφος συνδιαλλαγῆς. Θέλομεν δὲ νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ὁ πρεσβύτερος ἡμῶν ἀδελφός, ὁ Πάπας Παῦλος, θὰ συμφωνήσῃ, ὅτι ἐπὶ τῆς πέτρας τοῦ Ἐδαγγελιστοῦ Μάρκου, ἐφ' ἧς ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἰστάμεθα σταθερῶς, θὰ οἰκοδομηθῇ ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν.

Τηροῦντες ἄγρυπνον τὸ βλέμμα ἡμῶν ἐπὶ τὸ κλίμα τῆς Ἀφρικανικῆς κληρονομίας ἡμῶν, θὰ καταρτίσωμεν εἰδικὴν ἱεραποστολὴν, τελούσαν ὑπὸ τὴν συντονισμένην κατεύθυνσιν καὶ καθοδήγησιν εἰδικῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πατριάρχου Ἐπιτροπῆς. Πρὸς αὐτὴν δεόν εἰς τὸ ἐξῆς ν' ἀπευθύνεται πᾶσα ἀγαθὴ καὶ εἰλικρινὴς προσφορὰ. Ἡ Ἀφρικὴ, ἀγαπητοὶ μου, εἶναι χώρα ἐδλογημένη καὶ κατοικεῖται ἀπὸ ἀγαθῶν καὶ προσοδεντικῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀνάγκην, διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν νεοσυστάτων αὐτῶν κρατῶν, τῶν ἐλληνοχριστιανικῶν ιδεῶν.

Ἡ παράδοσις τῆς μακρᾶς Ἀλεξανδρινῆς παραδόσεως θὰ βοηθήσῃ ἡμᾶς ν' ἀναλάβωμεν ἐκ νέου καὶ

νὰ διαδραματίσωμεν τὸν ἡγετικὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν ρόλον. Αἱ πατροπαράδοτοι σχέσεις ἡμῶν μετὰ τῶν Ἀθηνῶν θὰ συνεχισθοῦν ἐπὶ τε τοῦ θεολογικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ πεδίου. Δι' ὃ καὶ περαίνω τὸν λόγον μου διὰ τῆς ἐφ' ὑμᾶς ἐπικλήσεως τῆς Θείας Χάριτος, ἣτις εὐχομαι νὰ σκέπη καὶ νὰ φρουρῇ τὸ ἐδλογημένον Ἑλληνικὸν Ἔθνος εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν».

Ἀκολουθῶς, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, μετέβη πεζῇ μετὰ τῶν ἐπιστῆμων εἰς τὸ Μέγαρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὅπου ἐδόθη δεξίωσις.

ΠΑΡΑ Τῶ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙ

Τὴν 3ην Μαΐου καὶ περὶ ὥραν 1 μ.μ. ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαος ὁ ΣΤ' ἐπεσκέφθη μετὰ τῆς ἀκολουθίας του εἰς τὸ μέγαρον Ἡρώδου Ἀττικοῦ τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Ἀντιβασιλέα, ἀντιστράτηγον κ. Γεώργιον Ζωϊτάκη, μετὰ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἰδιαίτερον συνομιλίαν. Ἐν συνεχείᾳ, ἡ Α.Ε. ὁ Ἀντιβασιλεὺς ἐπέδωκεν ἰδιοχειρῶς πρὸς μὲν τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος Γεωργίου Α', πρὸς δὲ τοὺς συνοδεύοντάς αὐτὸν Σεβασμ. Μητροπολίτας τοὺς ἀνωτέρους Ταξιάρχας Γεωργίου Α' καὶ Φοίνικος. Ἀκολουθῶς, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἐπέδωκεν ἰδιοχειρῶς πρὸς τὴν Α.Ε. τὸν Ἀντιβασιλέα τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Ἁγίου Μάρκου Α' τάξεως, ὡς σημεῖον εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἐνδόξου τούτου Ἀποστόλου καὶ Ἐδαγγελιστοῦ. Κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν παρασῆμων, ὁ Πατριάρχης καὶ ὁ Ἀντιβασιλεὺς ἀντήλλαξαν βραχίαις προσφωνήσεις.

Μετὰ ταῦτα, ἡ Α.Ε. ὁ Ἀντιβασιλεὺς παρέθεσε πρόγευμα πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς ἀκολουθίας του, εἰς τὸ ὅποιον παρεκάθησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἰερώνυμος, ὁ Σεβ. Κίτρος κ. Βαρνάβας, ὁ Α' ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακός, ὁ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρησκειμάτων κ. Παπακωνσταντίνου, ὁ ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Τσιστόπουλος, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Οἴκου τοῦ Ἀντιβασιλέως, ἀντιστράτηγος κ. Ἀλεβίζος καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ἡ Α.Ε. ὁ Ἀντιβασιλεὺς προσεφώνησε τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Αἰσθήματα χαρᾶς καὶ συγκινήσεως συνέχουν τὸν ἑλληνικὸν λαὸν διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Προκαθημένου τοῦ Ὁρθοδόξου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς εἰς τὴν μητέρα Ἑλλάδα καὶ σᾶς ἀπευθύνει, δι' ἐμοῦ, τὸ «ὡς εὖ παρέστητε».

Τὰ αἰσθήματα αὐτὰ ὀφείλονται εἰς τὴν ὑπάρχουσαν συνείδησιν παρὰ τῷ λαῷ, ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ

ὕμῶν δὲν βλέπει μόνον τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν Ἀφρική, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκπέμποντα τὴν ἑλληνικὴν ἀκτινοβολίαν ἐν τῇ ἀφρικανικῇ ἡπείρῳ καὶ ἀκόμη τὸν συνδετικὸν κρίκον μεταξὺ τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς γενετείρας αὐτοῦ. Διότι εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ Ἕλληνας, ὁ ἐγκατεστημένος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἐὰν ἀκόμη ἀποκτήσῃ ξένην ἰθαγένειαν, ἐὰν λησμονήσῃ τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν, ἐν τούτοις οὐδέποτε ἀλλάζει τὴν θεησκείαν του, διὰ τῆς ὁποίας πάντοτε διατηρεῖ τὴν ἐπαφὴν μετὰ τὴν χώραν τῶν προγόνων του. Καθίσταται, ὅθεν, ὑψίστης σημασίας τὸ λειτουργημᾶ ὑμῶν, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως θεησκείας, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως Ἑθνοῦς.

Ἀλλὰ καὶ αἱ χώραι τῆς Ἀφρικῆς, εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκονται ἐγκατεστημένοι οἱ ὁμογενεῖς μας, πιστεύω ὅτι ἀναγνωρίζουν τὴν συμβολὴν τοῦ ἑλληνικοῦ Ἑθνοῦς, ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον, εἰς τὴν ἐκπολιτιστικὴν ἐξέλιξιν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐκ παραδόσεως τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον διὰ τὸ ὁποῖον παραδέχονται, ὅτι ἀποδίδει πάντοτε θετικὸν ἔργον εἰς τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον ζῆ καὶ ἐργάζεται.

Φρονῶ, ὅθεν, ὅτι μία προσπάθεια ἀμοιβαίας κατα-

νοήσεως καὶ συνεργασίας μεταξὺ τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς ἀφ' ἑτέρου θὰ ἔχη ἰκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα καὶ θὰ ἀποβῆ πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν χωρῶν μετὰ τῶν ὁποίων θὰ ὑπάρχῃ συνεργασία.

Ἄλλωστε καὶ ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν εἰς τὴν πατρίδα μας, ἔχει τάξει μεταξὺ τῶν πρωταρχικῶν τῆς ἐπιδιώξεων τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων καὶ τῶν ἐπαφῶν μετὰ τοῦ ἀπανταχοῦ ἀποδήμιου Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐπὶ πλέον τὴν ἀνάπτυξιν καλῶν σχέσεων μεθ' ὅλων τῶν χωρῶν.

Μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦτο κυριαρχεῖ καὶ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας, προσάνω ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, τοῦ Προκαθημένου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας καὶ ὅλων τῶν παρενρισκομένων, εὐχόμενος ὅπως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Σας δοξασθῆ ὁ Θρόνος τῆς Ἀλεξανδρείας».

Ἄπαντῶν εἰς τὴν πρόποσιν τῆς Α.Ε. τοῦ Ἀντι-

Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Νικόλαος ὁ ΣΤ' χοροστατῶν κατὰ τὴν Δοξολογίαν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν.

βασιλέως, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἐξοχώτατε,

Ἐυχαριστῶ διὰ τὰ θερμά σας λόγια, τὰ ὁποῖα ἀπηνθόνατε πρὸς τὸ πρόσωπόν μου καὶ τὴν Ἀλεξανδρινὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ χαρὰ μου σήμερον εἶναι πάρα πολὺ μεγάλη καὶ ἰδιαίτερος ἢ συγκίνησίς μου, διότι συμπαρακάθημαι μεταξὺ ἀνδρῶν ἐπισήμων, συμμετεχόντων εἰς τὴν Ἐθνικὴν μας Κυβέρνησιν.

Μετὰ τὴν ἐκλογὴν μου ἐσκέφθην νὰ κάμω δύο ταξίδια πρὸς τὰ κέντρα τῆς Ὁρθοδοξίας μας, πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ζητήσω τὴν ἐπίλυσιν ζητημάτων ἐκκλησιαστικῶν, ἀφροῶντων τὸν Θεὸν τὸν Ἀλεξανδρινόν, καὶ ἰδιαίτερος νὰ συζητήσω τὸ ζήτημα τῆς ἐν Ἀφρικῇ Ἱεραποστολῆς, διότι κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ σημερινὴ κατάστασις ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς, ὅπως δώσωμεν περισσότεραν προσοχὴν, διότι εἶναι καιρὸς νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ διεισδύσῃ ἡ Ὁρθοδοξία εἰς τὰ ἀφρικανικὰ κράτη, τὰ ὁποῖα τόσον πολὺ ἀγαποῦν καὶ σέβονται τὴν Ὁρθοδοξίαν.

Ἔρχομαι πρὸς τὴν μητέρα Πατρίδα μὲ τὴν καλύτεραν πρόθεσιν καὶ διάθεσιν νὰ συνεργασθῶ μετ' αὐτῆς καὶ νὰ ζητήσω τὴν βοήθειάν της.

Τὸ ἔργον, ὁμολογῶ, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβον, μετὰ τὴν ἐκλογὴν μου, εἶναι βαρὺ. Ὁ δρόμος εἶναι ἀνηφορικὸς, ἕνας Γολγοθᾶς μὲ Σταυρὸν δι' ἐμέ. Ζητῶ νὰ εὗρω κάποιον ἄλλον Σίμωνα Κυρηναῖον, διὰ νὰ ἄρῃ τὸν δυσβάστακτον Σταυρὸν καὶ τὸν Σίμωνα τὸν Κυρηναῖον ζητῶ νὰ εὗρω ἐνταῦθα, ὅθεν θὰ μὲ βοηθήσουν νὰ φέρω εἰς πέρας αἴσιον τὸ βαρὺ ἔργον, τὸ ὁποῖον μοῦ ἀνέθεσεν ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

Ἐυχαριστῶ ὑμᾶς Ἐξοχώτατε, κύριοι Ὑπουργοί, Ἄγιε ἀδελφέ, διὰ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐκάματε.

Ἐυχαριστῶ ἰδιαίτερος τὸν ἑλληνικὸν λαὸν τὸν εὐγενῆ, διὰ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐπεφύλαξεν».

*

Τὴν Κυριακὴν, 4 Μαΐου, ἐτελέσθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν πανηγυρικὴ θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Νικολάου, ὅστις ὠμίλησε πρὸς τὸ πνευκὸν ἐκκλησίασμα ἐπὶ τῆς ἀναγνωσθείσης εὐαγγελικῆς περικοπῆς. Περαινῶν τὴν ἀνάλυσιν τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης διεβίβασε πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα τὰς εὐχὰς καὶ τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἐνδόξου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Τὸ ἐκκλησίασμα παρηκολούθησε μὲ κατάνυξιν τὴν θείαν Λειτουργίαν, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας συνωθεῖτο διὰ νὰ ἀσπασθῇ τὴν δεξιάν τοῦ Πατριάρχου καὶ λάβῃ ἀντίδωρον.

ΓΕΥΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΝ

Τὴν μεσημβριάν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος παρέθεσεν εἰς τὸ μέγαρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ φιλοξενουμένου Πατριάρχου καὶ τῆς ἀκολουθίας του, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὁ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδεύματων κ. Θ. Παπακωνσταντίνου, ὁ ὑφυπουργοὶ Ἐξωτερικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐκπαιδεύματων κ. κ. Τσιστόπουλος καὶ Σιώρης, ὁ ἐν Ἀθήναις πρέσβυς τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας κ. Χασάν Ἀχμέτ Κάμελ, οἱ καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προσεφώνησε τὸν ὑψηλὸν φιλοξενούμενον, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καὶ περιπόθητε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Κατὰ τὸ εὐφρόσυνον τοῦτο δεῖπνον τῆς Ἀγάπης, τὸ ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος παραθέτει πρὸς τιμὴν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ τῆς ἱερᾶς συνοδείας Αὐτῆς, συνέχομαι ὑπὸ τοῦ φόβου μήπως καὶ ἡ τυπικότης, καλύπτουσα τὴν οὐσίαν, ἐπισκιάσῃ τὴν φλόγα τῶν ἀδελφικῶν ἐν Χριστῷ αἰσθημάτων ὑπὸ τῶν ὁποίων ἔναντι τῆς ἀδελφῆς καὶ πρεσβυγενούς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας διακατεχόμεθα. Διότι οὐ μόνον (τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγουμένου) (Ρωμ. ιβ', 12), ἀλλὰ καὶ «τὰς ὀφειλάς» καὶ «τὴν τιμὴν» Ὑμῶν ἀποδιδόντες (Ρωμ. ιγ', 7), ἀποβλέπομεν πρὸς Ὑμᾶς μετὰ σεβασμοῦ, ὑπερηφανείας καὶ ἐλπίδων χρηστῶν.

Σεβασμοῦ μὲν ἔναντι τοῦ ὄγκου τῆς προσφορᾶς τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἔχει κοσμήσει τὸ στερέωμα τῆς χριστιανωσύνης διὰ μορφῶν πρώτου μεγέθους, κυριολεκτικῶς ἀνεπαναλήπτων, οὐ μόνον ἐν τῷ πεδίῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Γραμματείας, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ στίβῳ τοῦ μαρτυρίου, ἐν τῇ ἀκριβείᾳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ διοικήσει, ἐν τῇ μοναχικῇ ἀσκήσει καὶ ἀρετῇ, ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Τέχνῃ, ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Παιδείᾳ, ἐν τοῖς ἔργοις τῆς ἀγάπης καὶ γενικῶς ἐν πάσῃ μορφῇ τοῦ Χριστιανικοῦ βίου. Κατάφορος ἐκ δαφνῶν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, κόπτει ὑπὸ τὸ βάρος τῆς δόξης τοῦ παρελθόντος, ἀνερχομένη τὸν ἀνάντη δρόμον τῶν συντρεχουσῶν σήμερον περιστάσεων.

Ἀποβλέπομεν δὲ πρὸς Ὑμᾶς, Μακαριώτατε, καὶ μεθ' ὑπερηφανείας, διότι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος συνδέεται ἀπ' ἀρχῆς δι' ἰδιαίτερων δεσμῶν μετὰ τῆς πρεσβυτέρας ἀδελφῆς της. Διότι οὐ μόνον ὁ Εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος ὑπῆρξεν ὁ πολῦτιμος βοηθὸς καὶ συναντιλήπτωρ τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας, οὐ μόνον διότι ἀστέρες τοῦ ἀλεξανδρινοῦ στερεώματος, ὡς ὁ πολὺς Κλήμης, φαίνεται ὅτι εἶλκον τὴν καταγωγὴν ἐξ Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ διότι μέχρι καὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἡ Αἴγυπτος, καὶ ἰδίᾳ ἡ Ἀλεξάνδρεια ἐκάλυπτεν ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς πολῦτιμα καὶ πανένδοξα τέκνα τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν ἔργων των ἔχουν λαμπρύνει ἀμφοτέρας τὰς ἐνδόξους Χώρας. Διὰ νὰ περιο-

ρισθῶ εἰς ἓν καὶ μόνον πρόσωπον, δὲν ἔχω εἰ μὴ νὰ ὑπομνήσω, ὅτι ἐντὸς μόνον τῶν Ἀθηναίων οἱ ἀνδριάντες τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ τοῦ Ρήγα τοῦ Φεραίου, ἡ Σχολὴ Ἐδελπίδων, τὸ Πολυτεχνεῖον, τὸ Ἐφηβείον τῶν Φυλακῶν, τὸ Ὁδεῖον Ἀθηναίων, τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον, ὑπενθυμίζον ἀκαταπαύστως τοὺς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου δεσμούς, τοὺς ὁποίους ἐσφουρηλάτησεν ὁ μέγας εὐεργέτης τοῦ ἔθνους Γεώργιος Ἀβέρωφ. Ἐντεῦθεν, θὰ ἐπιτρέψητε καὶ εἰς ἡμᾶς, λόγῳ ἀκριβῶς τῶν ἰδιαιτέρων πνευματικῶν σχέσεων οὐ μόνον τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν δύο χωρῶν, ἰσταμένους μετὰ θάμβους πρὸ τῶν καταπληκτικῶν ἐπιτευγμάτων τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, νὰ σεμνωσώμεθα καὶ ἡμεῖς ἐπ' αὐτοῖς καὶ νὰ αἰσθανώμεθα τὴν ἰδίαν μεθ' Ὑμῶν καύχησιν ἐν Κυρίῳ.

Τέλος, ἀποβλέπομεν πρὸς Ὑμᾶς μετ' ἐλπίδων χρηστῶν, διότι διαισθανόμεθα, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπιθυμεῖ νὰ ἀναδειχθῇ ἀνταξία τοῦ ἐνδόξου παρελθόντος Τῆς καὶ τῶν τεραστίων καὶ εἰς ὄγκον καὶ εἰς ἔκτασιν ἔναντι τοῦ μέλλοντος εὐθηνῶν Τῆς. Διαισθανόμεθα, ὅτι ἀντιλαμβάνεσθε, ὅτι ὁ σωτήριος βροχηθμός τοῦ εὐαγγελικοῦ λέοντος εἶναι καιρὸς ν' ἀκουσθῇ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς ἀφρικανικῆς γῆς καὶ ἅπαντες οἱ υἱοὶ Χαμ νὰ ἐνωτισθῶσι τοῦ κηρύγματος τοῦ τρισκεδεκάτου τῶν Ἀποστόλων, ὅτι ἀντικρούζοντες τὴν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἀνεωγμένην ἐνώπιον Ὑμῶν μεγάλην θύραν, «ἦν οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι» (Ἀποκ. γ', 13), ἔχετε ζωηρὰν ἐπιθυμίαν, ἵνα εἰς πάντα τοὺς κατοικοῦντας τὴν χριστιανικῶς σχεδὸν χέρσον ἀπέραντον ἀφρικανικὴν ἡπειρον παράσχητε τὴν δυνατότητα νὰ διέλθωσι τὸν σὸδὸν τῆς σωτηρίου πύλης, ἵνα εἰσέλθωσι εἰς τὴν «ἡτοιμασμένην ἡμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου» (Μτ. κε', 34).

Ἄφ' ἑτέρου συμπάσχουμεν μεθ' Ὑμῶν, διαισθανόμενοι τὸ ἄγχος Ὑμῶν, καθὼς ἀφ' ἑνὸς μὲν διαπιστοῦτε τὰς ἐνώπιον Ὑμῶν διανοιγομένας εὐκαιρίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἔναντι αὐτῶν ἀντικειμενικῶς ὑπάρχουσαν ἀδυναμίαν, ὅπως ἀνταποκριθῆτε εἰς αὐτάς, λόγῳ ἐλλείψεως τῶν ἀπαραιτήτων ὑλικῶν μέσων καὶ τῶν καταλλήλων προσώπων.

Μακαριώτατε καὶ Σεβασμιότατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀντιληφθῶμεν καλύτερον παντὸς ἄλλου τὴν ἐπὶ τῶν ὁμων πίεσιν τοῦ σταυροῦ τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα περισφίγγουσιν Ὑμᾶς καὶ ἡ χθεσινὴ ἀγωνιώδης Ὑμῶν ἔκκλησις, ὅπως ἐξεύρητε τὸν Σίμωνα τὸν Κυρηναῖον, ὁ ὁποῖος θὰ ἔλθῃ νὰ ἀνακουφίσῃ Ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ συντοπιτικοῦ σταυρικοῦ βάρους τῶν τεραστίων εὐθηνῶν, συγκινεῖ ἡμᾶς ὅλως ἰδιαιτέρως, διότι «ἐν τῷ αὐτῷ κριματί» ἐσμεν (Ακ. κγ', 40).

Μακαριώτατε,

Πλὴν ὅμως, ἄς ἔχωμεν θάρρος. Οἱ Κυρηναῖοι ὑπάρχουν, καὶ θὰ ἔλθουν διὰ νὰ κουφίσουν ἡμᾶς. Ὁ Κύριος ὁ Ὅποιος ἔχει ἐπιφορτίσει καὶ τὴν Ὑμετέραν θεοτίμητον Μακαριότητα καὶ πάντας τοὺς κεκλη-

μένους εἰς τὴν τῆς ἀρχιερατείας διακονίαν καὶ χάριν διὰ τοῦ βαρέος ἀλλὰ τιμητικοῦ φορτίου τῶν εὐθηνῶν ὑπὲρ τοῦ ἔργου Του καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του, «οὐκ ἔασει ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δυνάμεθα» (Α' Κορ. ι', 13). Θὰ δώσῃ τὴν «ἐκβασιν», ἡ ὁποία ἀρμόζει καὶ ἡ ὁποία προσιδιάζει εἰς τὸν Ἀμπελωνά Του. Ἡμεῖς, ὡς πιστοὶ Του στρατιῶται, θὰ ὑποταχθῶμεν καὶ θὰ προσφέρωμεν ὅ,τι εἶναι δυνατόν ἐξ ὅσων Ὑμεῖς θὰ ζητήσητε ἐξ ἡμῶν. Πάντως, ἄς μὴ ἀμφιβάλλωμεν, ὁ τελικὸς ἀγὼν καὶ ἡ νίκη ὄχι μόνον ἐν Ἀφρικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν ὅλῳ τῷ Κόσμῳ θὰ εἶναι τοῦ Κυρίου. Τοῦτο μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Του. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν ἀδιάφρεστον ὑπόσχεσίν Του.

Ὡς αἰωνίαν δὲ παρακαταθήκην καὶ ἐγγύησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὑπεσχημένων καὶ ὡς ἀνάμνησιν τῆς ἐπισήμου ταύτης ἐν Κυρίῳ ἐπισκέψεως τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, θὰ μοι ἐπιτρέψῃ Ἀδτη, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νὰ προσφέρω εἰς Ὑμᾶς ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν ἀκατάλυτον καὶ ἐν τῷ ἱερῷ Ἐδαγγελίῳ ἀποτεθειμένον θησαυρὸν τῆς πίστεως ἡμῶν, ἐκδοθέντα προσφάτως ἐκ τῶν τυπογραφικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἐκκλησίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐγκόλπιον εἰκόνα τοῦ Κυρίου, ἵνα κοσμήτῃ τὰ στήθη τόσον τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ὅσον καὶ τῶν τιμιωτάτων Ἀρχιερέων, τῶν ἀποτελούντων τὴν ἱερὰν συνοδείαν Αὐτῆς.

Εὐχαριστῶν δὲ πάντας ὅσοι εἶχον τὴν καλωσύνην νὰ τιμήσωσι διὰ τῆς παρουσίας των τὸ δεῖπνον τοῦτο τῆς Ἀγάπης, ἰδιαιτέρως δὲ τὸν Ἐξοχώτατον κύριον Πρέσβυν τῆς Ἠνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας, εἰς τοῦ ὁποῖου τὴν εὐγενῆ καὶ ἔνδοξον Χώραν ἔχει τὴν ἔδραν τοῦ Ἀλεξανδρινῶν Πατριαρχείου, παρακαλῶ νὰ μοι ἐπιτραπῇ, ὅπως ὑψώσω τὸ ποτήριόν μου καὶ ἐγχηθῶ ὑπὲρ ὑγείας τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ ὑπὲρ εὐδοώσεως τοῦ ἔργου Αὐτῆς εἰς δόξαν τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Παναγίου Ὀνόματος τοῦ θεοῦ Δομήτορος Αὐτῆς».

Ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Νικόλαος ὁ ΣΤ' εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Ἐκφράζω τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας διὰ τὴν ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν, ἧς ἔτυχον ἐγὼ καὶ οἱ συνοδευόντές με, ὡς καὶ δι' ὅσα ἀγαθὰ ἐβουλεύθη ἡ καρδιά ὑμῶν. Ἡ ἀγάπη Σας πρὸς τὸ πρόσωπόν μου θὰ παραμείνῃ ἐσαεὶ εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν μου. Ὅσα εἶπατε διὰ τὴν Ἀλεξανδρινὴν Ἐκκλησίαν εἶναι εἰς πάντα γνωστά, διὸ καὶ καλῶ ὄλος, καὶ τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τὸν πνευματικὸν κόσμον τῆς πατρίδος ἡμῶν, τοὺς σεβαστοὺς Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου νὰ με βοηθήσουν εἰς τὸ βαρὺ ἔργον μου.

Ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν πάσχει ἠθικῶς, πνευματικῶς καὶ οικονομικῶς. Μετὰ τὰ μικρὰ μας μέσα προσπαθοῦμεν νὰ ἀννψώσωμεν τὸ Πατριαρχεῖον. Εἴμεθα κατὰ τὸ σῶμα Δαυὶδ, ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι ὁ Θεὸς καὶ ἡ ἀγά-

πη σας θὰ μὲ βοηθήσουν νὰ φέρω εἰς αἴσιον πέρας τὴν βαρεῖάν μου ἀποστολήν.

Ὅλοι πρέπει νὰ συντρεξώμεν τὸ Πατριαρχεῖον. Ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα νὰ ἐπανεύρη τὴν παλαιάν του αἴγλην. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐν Συνόδῳ ἀπεφασίσαμεν τὴν ἐπανεκδοσὶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἡμῶν ὄργανου (Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος) καὶ σὰς καλῶ ὄλους νὰ συνεισφέρητε, ὥστε νὰ δυναθῶμεν νὰ ἀνασυγκροτήσωμεν τὸ Πατριαρχεῖον καὶ νὰ τὸ ὀδηγήσωμεν εἰς τὴν πρώτην δόξαν, ἐξ ἧς ἐξέπεσε τῇ ἀμελείᾳ ἡμῶν τῶν κληρικῶν τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου.

Ἐλπίζω εἰς τὴν συμπαράστασιν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, τῆς ἀγαπητῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς καὶ τῶν ἀγίων Ἀρχιερέων.

Εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ μὲ βοηθήσετε. Ἐὰν ἀποτύχω εἰς τὴν προσπάθειάν μου, βεβαίως θὰ μὲ κρίνη ὁ Θεός, τὸ βάρος ὅμως τῆς εὐθύνης θὰ πέσῃ καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων σας, διότι ὅλοι ἀνήκομεν εἰς τὴν Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας διεξήχθησαν εἰς τὸ μέγαρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς συνομιλίας, εἰς τὰς ὁποίας ἔλαβον μέρος ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ Προκαθημένος τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῆς ἀκολουθίας του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων. Κατὰ τὰς συνομιλίας ταύτας ἐζητήσθησαν τὰ ἀπασχολοῦντα τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας προβλήματα καὶ ὁ τρόπος τῆς συνδρομῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἐπίλυσίν των.

*

Τὴν Δευτέραν (5-5-69), τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεώς του, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαος μετέβη μετὰ τῆς ἀκολουθίας του τὴν 10ην π.μ. εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον, ἔνθα ἐπέδωκεν εἰς τὸν Ἐξοχώτατον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Γεώργιον Παπαδόπουλον τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Μάρκου Α' τάξεως διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὴν παρασημοφορίαν ἐπηκολούθησεν ἐγκάρδιος συνομιλία τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ μετὰ τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος τὴν 11ην π.μ. μετέβη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, ἔνθα ἐγένετο εὐρεῖα σύσκεψις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐζητήσθησαν τὰ προβλήματα τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ἡ αἰσία ἐπίλυσις τῶν ὁποίων θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοῦτο νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν βαρεῖαν πνευματικὴν ἀποστολήν του εἰς τὴν ἀφρικανικὴν ἥπειρον. Ἀπὸ κυβερνητικῆς πλευρᾶς, τῆς συσκέψεως μετέσχον ὁ Β' Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Δ. Πατίλης, ὁ ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Γ. Τσιστόπουλος καὶ ἄλλοι ἀρμόδιοι ὑψηροὶ παράγοντες.

ΠΡΟΓΕΥΜΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ὁ Α' Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν κ. Παττακὸς παρέθεσεν ἐν ὄνοματι

τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπίσημον πρόγευμα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς «Μεγάλης Βρετανίας» πρὸς τιμὴν τοῦ φιλοξενουμένου Πατριάρχου. Εἰς τὸ πρόγευμα παρεκάθησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, οἱ Σεβ. Μητροπολιταὶ Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος καὶ Κίτρους κ. Βαρνάβας, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Οἴκου τοῦ Ἀντιβασιλέως, ἀντιστράτηγος κ. Γ. Ἀλεβιζός, ὁ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Θ. Παπακωνσταντίνου, ὁ ἀναπληρωτὴς ὑπουργὸς Προεδρίας κ. Ἀγαθαγγέλου, ὁ ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Τσιστόπουλος, ὁ ἐν Ἀθήναις πρέσβυς τῆς Η.Α.Δ. κ. Κάμελ καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὁ Α' Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Παττακὸς εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Αἰσθάνομαι προνομιούχος, διότι, θεία συνάρσει, ἔχω σήμερον τὴν τιμὴν νὰ φιλοξενῶ, ἐν ὄνοματι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τὴν Ὑμετέραν Κορυφὴν μετὰ τῆς συνοδείας αὐτῆς.

Σὰς ἀπευθύνω ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εὐλαβῆ χαιρετισμὸν καὶ Σὰς ἐκφράζω τὴν χαρὰν μου, διότι εὐρίσκεσθε ἀναμέσον ἡμῶν.

Ἐχοντες σαφῆ ἐπίγνωσιν τῆς μεγάλης ἀποστολῆς τοῦ παλαιφάτου Πατριαρχείου τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως καὶ πάσης τῆς Ἀφρικῆς, τὸ ὅποιον διὰ μέσον τῶν αἰώνων τόσα καὶ τόσα ἔχει προσφέρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὸν πολιτισμὸν, παρακολουθοῦμεν μετ' ἰδιαίτερου ἐνδιαφέροντος τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖτε εἰς τὴν φιλόξενον καὶ ἀρχαίῳ φιλίην χώραν τοῦ Νείλου, ὅπου καὶ ἡ ἔδρα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Πέραν δὲ τούτου καὶ τὸ ἐπιτελούμενον εἰς πᾶσαν τὴν Ἀφρικὴν, ὅπου διαβιοῦν δεκάδες χιλιάδων ὁμογενῶν, τελούντων ὑπὸ τὴν πνευματικὴν σκέπην καὶ περιθάλψιν τῆς Θεοτάτης Μακαριότητός Σας.

Δὲν λησμονοῦμεν καὶ τὸ ἄλλο σημαῖνον πεδῖον δράσεως διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν πάσης Ἀφρικῆς: τὰς ὑπηρεσίας, ἃς αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις αὐτῆς δύνανται νὰ παράσχουν εἰς τοὺς ἀνὰ τὴν Ἡπειρὸν ταύτην διαβιοῦντας λαούς.

Εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία ἤρξατο κατὰ τοὺς ἐνδόξους χρόνους τῆς ἱστορίας της, πάντοτε, διὰ τῶν Ἱεραποστόλων της, εἰς πνευματικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀρωγὴν τῶν λαῶν. Ἡ ἀρχαία δὲ Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Μάρκου σεμνύνεται, διότι διεφύλαξεν ἀγρόπνως τὸν ἀνεκτίμητον θησαυρὸν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐχει καύχημα τὸ ὅτι διετήρησεν ἀκεραίαν τὴν Ἀποστολικὴν καὶ Πατερικὴν παράδοσιν. Ὅτι κρατεῖ στερεῶς τὴν Παρακαταθήκην. Σεμνύνεται δι' ὅσα ἔχει ἐπιτελέσει ἔργα πνευματικὰ καὶ πολιτιστικά. Δι' ὅσα ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας μας ἐν τῇ περιοχῇ Τῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς Ἀφρικῆς ἐπραξε.

Πρὸς τοῦτους, εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας, ὅπως κατὰ

τὰς ἡμέρας τῆς Πατριαρχείας Σας, αἱ ὁποῖαι εἶθε νὰ εἶναι μακρὰί, ἐπιτελεσθῶσιν ἔργα ἀντάξια τῶν μεγάλων προκατόχων Σας, πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐρχόμεθα νὰ πρωτοπορήσητε Ὑμεῖς, ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ Θρόνου τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου, εἰς πρωτοβουλίας μεταδόσεως, μετὰ δυνάμεως καὶ συστήματος, τῆς ζωογόνου πνοῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, ἣτις ἀποτελεῖ κρῖνον ἀρραγῆ, συνδέοντα τοὺς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Χώρας μας Συνέλληνας· ἔτι δὲ τὴν Κιβωτὸν τῆς ἠθικῆς προσταγῆς καὶ ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἄνθρωπον, τὸ μὲν πρὸς κατάρτισιν τῆς ἐπιγείου Πολιτείας κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ δὲ πρὸς μετάβασιν εἰς τὴν ἐπουράνιον θείαν Πολιτείαν.

Ἐρχόμεθα, νὰ πρωτοπορήσητε εἰς πράξεις ὑπὲρ λαῶν, ἐχόντων ἀνάγκην τῆς ἀδόλου πνευματικῆς θαλπωρῆς τῆς Ὁρθοδοξίας· ὑπὲρ λαῶν, κατεχομένων ἀπὸ πείναν διὰ πνευματικὴν τροφήν.

Δὲν ἀμφιβάλωμεν, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, ἐκτὸς τοῦ μεγάλου καθήκοντος τῆς ἐπιδαφιλεύσεως πάσης πνευματικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς παροχῆς καὶ προστασίας πρὸς τοὺς πολυπληθεῖς καθ' ἅπασαν τὴν Ἀφρικὴν ὁμογενεῖς μας καὶ λοιποὺς ὀρθοδόξους, θέλει κινήσῃ τὴν δυνάμει πρὸς ἀντιμετώπισιν καὶ τοῦ θέματος βοηθείας, ἐν πνεύματι τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀποστόλου Μάρκου, εἰς ἐπικαλουμένους ταύτην καὶ προσφερομένους πρὸς τοῦτο λαοὺς τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ Ὁρθοδοξία ἐκπαλαί ἀπέβη δημιουργὸς δυνάμει κοινωνικῆς συμβιώσεως, ἐν Εἰρήνῃ, Ἀδελφωσίνῃ καὶ Ἀγάπῃ. Ἐδημιούργησε καὶ ἀφύπνισεν ἔθνικὰς συνειδήσεις, ὥσθ' οὐσα ταύτας εἰς ὑπερεθνικὴν συμβίωσιν ἐν Εἰρήνῃ καὶ Ἐλευθερίᾳ. Ὑπῆρξε καὶ παραμένει τροφὸς τοῦ Πολιτισμοῦ τῆς Ἀνθρωπότητος.

Ἀπευθύνω καὶ αἰθῆς πρὸς τὴν Ὑμετέραν γερασὴν Κορυφὴν εὐλαβῆ χαιρετισμόν. Ἐλπίζω νὰ διέλθητε ἐν Ἑλλάδι ἡμέρας εὐχαρίστους· τοσοῦτω μᾶλλον ἐφόσον θέλετε διαπιστοῖ, ὅτι τὸ θεῖον ἀποστολῆς Ἑλληνικὸν Ἔθνος διάγει καὶ πάλιν συννόμως πρὸς τὴν ἠθικὴν προσταγὴν καὶ ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα Κύριε Νικόλαε, ὑψῶ τὸ ποτήριον ὑπὲρ υἰγείας καὶ μακροημερεύσεως Ὑμῶν, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ὑπερεθνικοῦ θεσμοῦ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Δῶν ὁ Ἀναστάς Κύριος, ἵνα πραγματοποιήσητε ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν προσδοκίαν καὶ πόθον πάντων ἡμῶν, εἰς τὴν μεγάλην Ἡπειρον, ἣν πολλοὶ χαρακτηρίζουν ὡς τὴν Ἡπειρον τοῦ μέλλοντος».

Ἀπαντῶν εἰς τὴν πρόποσιν τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Παττακοῦ, ὁ Προκαθήμενος τῆς ἐνδόξου τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἐξοχώτατε,

Ἡ ἐθνικὴ νοσταλγία ἡμῶν, τῶν ἐν Ἀφρικῇ ζώντων Ἑλλήνων, εἶναι τελείως διαφορετικὴ ἐκείνης, ἣτις θεομαίνει τὰ στήθη τῶν Ἑλλήνων, ὅτινες ζῶσιν εἰς ἄλλας ἠπείρους. Καὶ τοῦτο βεβαίως ὀφείλεται εἰς πολλοὺς

παράγοντας, τοὺς ὁποίους δὲν κρίνω νῦν ἀπαραίτητον νὰ ἀναφέρω. Διὰ τοῦτο ἡ παρούσα στιγμή δημιουργεῖ αἰσθήματα βαθυτάτης συγκινήσεως εἰς ἡμᾶς, ἐπειδὴ εὐρισκόμεθα ἐν μέσῳ τῶν κυβερνητῶν τῆς προσφιλοῦς ἡμῶν Πατρίδος.

Δὲν θὰ διαφεύγῃ τῆς προσοχῆς ὑμῶν, Ἐξοχώτατε, ὅτι ἡ ἀκτινοβολία τῆς Ἑλλάδος εἶναι κάτι, τὸ ὁποῖον συγκινεῖ τοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ἡ ἀκτινοβολία τῶν Ἑλλήνων εἶναι κάτι διαφορετικὸν καὶ τοῦτο πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολῇ συνεχῶς, διότι αἱ πράξεις αὐτῶν ἐπιδρῶν ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων τῶν χωρῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὸ ποίμνιον τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ζῆ. Διὰ τοῦτο, ἐνῶ δὲν εἶναι τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ μᾶς προξενοῦν ἐντύπωσιν, ἐν προκειμένῳ ταῦτα πρόκειται νὰ δημιουργήσουν τὰς προϋποθέσεις τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν Ἑλλήνων. Τὸ ποίμνιον ἡμῶν ἐν Ἀφρικῇ ζῆ ὑπὸ ποικίλας συνθήκας. Δὲν θέλω νὰ εἶπω, ὅτι δὲν ἔχει δυσκολίας. Οὔτε παραβλέπω τὸ κίνδυνον.

Προσπαθοῦμεν δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ ὀρθοποδήσωμεν. Οἱ νέοι Μητροπολίται, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλα εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἀγωνίζονται. Ἀλλὰ ἔχουν, τοῦλάχιστον εἰς τὴν ἀρχὴν, ἀνάγκην συμπαραστάσεως καὶ ἡ παρουσία μου ἐνταῦθα πλὴν τῶν ἄλλων ἔχει καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπισχύσεως τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας.

Ὡς ὑπεύθυνος ἀρχηγὸς τοῦ Ἑλληνορθοδόξου ποιμνίου ἐν Ἀφρικῇ, θὰ πράξω τὸ πᾶν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν πρὸς διασφάλισιν καὶ διαιώνισιν τῆς ζωῆς τοῦ ἡμετέρου ποιμνίου ἐν ταῖς Ἀφρικανικαῖς Δημοκρατίαις. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο. Χρειαζόμεθα τὴν συνεργασίαν καὶ ὑμῶν. Προσδοκῶ ὅτι ἡ πρὸς ἡμᾶς βοήθειά σας θὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ταχύτερον πρὸς πρόληψιν ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως».

Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον

Τὴν 7 μ.μ. τῆς 5 Μαΐου ἐ.έτους, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαος ἐπεσκέφθη τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ὅπου τὸν ὑπεδέχθησαν ὁ Πρύτανης κ. Στ. Κορρές μετὰ τῶν μελῶν τῆς Συγκλήτου καὶ καθηγητῶν τῶν διαφόρων Σχολῶν. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν παρίσταντο ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Ἀκολούθως, ὁ Μακ. Πατριάρχης ἐπεσκέφθη τὰς αἰθούσας διδασκαλίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐνθα ἀνέμενον οἱ ὁμότιμοι καθηγητῶν κ. κ. Ἀλιβιζᾶτος, Μπρατσιώτης καὶ Τρεμπέλας, ὡς καὶ πάντες οἱ τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι καθηγητῶν καὶ οἱ ὑφηγητῶν τῆς Σχολῆς. Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν δεξίωσιν, ὁ κοσμητεὺς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καθηγητῆς κ. Ἰωάννης Καρμίρης προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὑποδέχεται ἐν βαθείᾳ χαρᾷ καὶ σεβασμῷ τὴν

Υ.Θ.Μ., τὴν κοσμοῦσαν τὸν θρόνον τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τὸν ἔνδοξον τοῦτον δεύτερον πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸν συνεχίζοντα ἐν μέσῳ ἑτεροθρήσκου καὶ ἑτεροδόξου κόσμου καὶ ποικίλων ἀντιξοοτήτων τὴν μακροαίωνα λαμπρὰν ἑλληνορθόδοξον παράδοσιν, τὴν τε ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν θεολογικὴν, τοῦ Πανταίνου, τοῦ Κλήμεντος, τοῦ Ὠοιγένοῦς, τοῦ Μ. Ἀθανασίου, τοῦ Κυρίλλου καὶ πολλῶν ἄλλων ἐπιφανῶν Ἀλεξανδρινῶν Πατριαρχῶν καὶ θεολόγων, οἵτινες διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς δράσεως αὐτῶν καθόλου ἔσχον βαθυτάτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ Θεολογίας. Χαιρετίζει ἐπίσης ἐν ἀγάπῃ πολλῇ καὶ τὴν τιμίαν Ὑμῶν συνοδείαν, ὡς καὶ τὴν ὑπόλοιπον Ἱεραρχίαν καὶ ἅπαντα τὸν Κλήρον τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, διακεκριμένα στελέχη τοῦ ὁποῖου ὑπῆρξαν τρόφιμοι τῆς ἡμετέρας Σχολῆς, ἧτις μετὰ στοργῆς παρακολουθεῖ πάντοτε αὐτούς, χαίρουσα διὰ τὴν ἀνάδειξιν καὶ διὰ τὰς προσφερομένας ὑπ' αὐτῶν ὑπηρεσίας εἰς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν.

Ἰδιαίτατα παρακολουθεῖ μετὰ ζωηροτάτου ἐνδιαφέροντος ἡ ἡμετέρα Σχολὴ τὴν ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως εἰς τὸν θρόνον τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος συντελουμένην ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, τὴν συμπλήρωσιν τῆς Ἱεραρχίας αὐτῆς διὰ τῆς ἐκλογῆς νέων ἀξίων Ἱεραρχῶν καὶ τῆς ἰδρύσεως νέων ἐπισκοπῶν ἐν Ἀφρική, ἀναμένουσα τὴν ἱεραποστολικὴν ἐξόρμησιν αὐτῶν καὶ γενικῶς τὴν ἀναζωογόνησιν καὶ επέκτασιν τῆς ἐν αὐτῇ δράσεως ἐπ' ἐσχάτων λίαν ἀποδοτικῶς ἑλληνορθόδοξον ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς. Εἰς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἔλαχεν ὁ τιμητικὸς κλήρος, ὅπως ἐν τῷ παρόντι ἠγηθῆ καὶ συνεχίσῃ τὴν ἀνὰ τὴν Ἀφρικανικὴν ἡπειρὸν ἱεραποστολικὴν δραστηριότητα τῆς ἀρχαίας τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας, ἐν τῇ βεβαιότητι ὅτι θὰ ἔχη τὴν συμπαράστασιν τῶν ἅπανταχοῦ Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ θεολογικῆς ἡγεσίας αὐτῶν, ἰδιαίτατα δὲ θὰ ἔχη ὡς πρῶτον Κυρηναῖον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως πρὸς τὴν χθεσινὴν δήλωσιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν. Διότι ὀφείλομεν νὰ συνειδητοποιήσωμεν πάντες τὴν ἀλήθειαν, ὅτι Ἐκκλησία πρῶτιστα πάντων σημαίνει Ἱεραποστολή, καὶ δὴ συμμόρφωσις πρὸς τὴν ἐπιταγὴν τοῦ Θεοῦ Δομητόρου τῆς Ἐκκλησίας: «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη». Δυστυχῶς ἡ ἁγία Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία ἠναγκάσθη, διὰ τοὺς γνωστοὺς ἱστορικοὺς καὶ οὐχὶ ὀργανικοὺς λόγους, νὰ διακόψῃ ἤδη ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν χρόνων, μικρὸν μετὰ τὸν ἐκχριστιανισμόν τοῦ πρὸς βορρᾶν Σλαβικοῦ κόσμου, τὴν ἱεραποστολικὴν δραστηριότητα αὐτῆς. Καὶ εἶναι ἤδη καιρὸς, ὅπως συνεχίσῃ αὐτὴν πρὸ πάντων πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τὴν πρωτοπορείαν τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, τὸ ὁποῖον δέον νὰ ἐκπονήσῃ καὶ τὸ σχετικὸν πρόγραμμα.

Ἐπειτα, Μακαριώτατε, τὸ Ὑμέτερον Πατριαρχεῖον ζῆ καὶ κινεῖται καὶ συνεχίζει τὴν ἱστορικὴν ἀποστολὴν του ἐν μέσῳ ἡ ἐγγύτατα τῶν ἀρχαίων Ἀντιχαλκηδονείων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἐπο-

μένως εἶναι τὸ πλέον ἐνδεδειγμένον ὅπως καλλιεργήσῃ στενοτέρας σχέσεις καὶ ἐπαφὰς μετ' αὐτῶν ἐν τῇ σημερινῇ ἐποχῇ τοῦ Οἰκουμεισμοῦ. Μετὰ τῶν ἐλασσόνων τούτων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, αἵτινες ὀργανικῶς ἀνήκουσιν εἰς τὸ σῶμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἰστάμεναι ἐγγύτερον πρὸς αὐτὴν ἐξ ὄλων τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν κατὰ τε τὸ δόγμα καὶ τὴν λατρείαν καὶ τὸ πολίτευμα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὰ χριστιανικὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ βιώματα, ἔχει ἤδη ἀρχίσει ἀπὸ πενταετίας ἀνεπίσημος θεολογικὸς διάλογος διὰ δύο συναντήσεων Ὁρθοδόξων καὶ Ἀντιχαλκηδονείων Θεολόγων ἐν Aarhus τῷ 1964 καὶ Bristol τῷ 1967, μέλλον νὰ συνεχισθῇ καὶ κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰούλιον ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐπὶ πλέον δὲ ἀπεφασίσθη καὶ πανορθόδοξως κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ὑπὸ τῆς Ε' Πανορθόδοξου Διασκέψεως τῆς Γενεύης, ὅπως ἀρχίσῃ καὶ ἐπίσημος πλέον διάλογος μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἀντιχαλκηδονείων τούτων Ἐκκλησιῶν, συγκροτουμένης νῦν τῆς Διορθοδόξου Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ἧτις θὰ προπαρασκευάσῃ καὶ διεξαγάγῃ αὐτόν. Εἶναι προφανές, ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἔχει πολλὰς εὐκαιρίας καὶ δυνατότητας, ὅπως συμβάλῃ σημαντικῶς εἰς τὸν ὀρθοδοξοανατολικὸν τοῦτον διάλογον διὰ στενοτέρων ἐπαφῶν καὶ συσφίξεως τῶν ὑφισταμένων ἀδελφικῶν σχέσεων μετὰ τῶν περιβαλλουσῶν αὐτὸ Ἀντιχαλκηδονείων τούτων Ἐκκλησιῶν, διὰ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ ἐπανεκδιδόμενον λαμπρὸν θεολογικὸν περιοδικὸν αὐτοῦ («Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος») μελετῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἱστορίαν, τὴν δογματικὴν πίστιν, τὴν λατρείαν, τὴν διοίκησιν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν ἐν γένει, ὡς καὶ δι' ἄλλων προσφύρων μέσων, ἅτινα ἤθελε κρίνει συντελεστικὰ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ μετ' αὐτῶν διαλόγου, τὸν ὁποῖον μετ' ἀορίαν προπαρασκευῆν θὰ διεξαγάγῃ ἡνωμένη ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία.

Ἀλλὰ καὶ πέραν τούτων ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει ἀποφασίσει ἤδη διὰ τῶν τελευταίων ὀρθοδόξων Διασκέψεων αὐτῆς τὴν ἐν τῷ προσεχῇ μέλλοντι ἐναρξῆν θεολογικὸν διάλογον καὶ μετ' ἄλλων ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ δὴ τῆς Ἀγγλικανικῆς, τῆς Παλαιοκαθολικῆς, τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῆς Λουθηρανικῆς. Ἐννοεῖται ὅτι εὐρισκόμεθα εἰσέτι ἐν τῷ σταδίῳ τῆς προπαρασκευῆς τῶν διαλόγων τούτων διὰ τῆς συντάξεως εἰσηγήσεων καὶ μελετῶν ἐπὶ τῶν διαφορῶν θεμάτων αὐτῶν. Εἶναι περιττὸν νὰ τονίσωμεν πόσον δυσχερὲς εἶναι τὸ ἔργον τοῦτο, πόσον βαθεῖα καὶ παμμερῆς καὶ πολυετής προπαρασκευαστικὴ θεολογικὴ ἐργασία θὰ ἀπαιτηθῇ καὶ μετὰ πόσον μεγάλῃ προσοχῆς καὶ περισκέψεως ὀφείλει νὰ χωρήσῃ ἡνωμένη ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὸν οἰκουμεικὸν τοῦτον διάλογον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διδασκαλίας τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως. Εἰς τὴν ἐργῶδη ταύτην πανορθόδοξον προσπάθειαν κέκληται καὶ ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας, ὅπως ἐνώσῃ τὰς δυνάμεις καὶ προσπάθειας αὐτῆς μετ' ἐκείνων τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, χρησιμοποιοῦσα καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς διαθέσιμους παρ' ἡμῶν θεολογικὰς δυ-

νάμεις, ἵνα οὕτω πάντες ὁμοῦ οἱ Ὁρθόδοξοι ἐν ἀρμο-
νικῇ συνεργασίᾳ καὶ ἐνώσει διακονήσωμεν τὸ θεῖον
ἔργον τῆς προσεγγίσεως καὶ ἐπανενώσεως τῶν ἀγίων
τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως,
ὑπὲρ ἧς προσεύχεται ἀκαταπαύστως ἡ ἀγία ἡμῶν
Ἐκκλησία. Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ περὶ τοῦ ἑτέρου μεγάλου
καὶ ἐξ ἴσου δυσχεροῦς ἔργου τῆς θεολογικῆς προ-
παρασκευῆς τῆς μεγάλης Πανορθόδοξου Συνόδου, τῆς
ὁποίας ἡ σύγκλησις ἐν τῷ μέλλοντι ὁμοίως ἀπεφασί-
σθη ὑπὸ τῆς Ε' Πανορθόδοξου Διασκεφέως.

Ἰδοῦ, Μακαριώτατε, τινὰ ἐκ τῶν γενικῶν θεμά-
των, τὰ ὅποια εἶναι ἤδη τεθειμένα ἐνώπιον τῆς Ὁρ-
θοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Θεολογίας, παραθεωρουμέ-
νων βεβαίως τῶν μὴ ἀφορώντων ἡμᾶς τοὺς θεολό-
γους ἐσωτερικῶν προβλημάτων τῶν κατὰ τόπους ἀ-
γίων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. Καὶ εἰς τὴν ὁρθὴν καὶ
σύμφωνον πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν Παράδοξιν
ἀντιμετώπισιν αὐτῶν διαβεβαιούμεθα τὴν Ὑμετέραν
Μακαριότητα, ὅτι θέλομεν συνεργασθῆ προφορῶς
οἱ ὀρθόδοξοι θεολόγοι, θέτοντες ἐαυτοὺς εἰς τὴν διά-
θεσιν καὶ τὴν διακονίαν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας».

Ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ καθηγητοῦ κ.
Καρμίρη, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἐξέφρασε
τὸν ἐνθουσιασμόν του διὰ τὴν σπουδάζουσαν χρυσὴν
ἑλληνικὴν νεολαίαν, τὴν ὁποίαν ἐκάλεσε νὰ ἐπισκεφθῆ
τὴν Ἀφρικὴν καὶ ἀναλάβῃ τὸν ρόλον τοῦ ἱεραποστόλου.

Μετὰ ταῦτα, ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν παρέ-
θεσεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Βασιλεὺς Γεώργιος» ἐπί-
σημον δεῖπνον πρὸς τιμὴν τοῦ Προκαθημένου τῆς
Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν
ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πά-
σης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συν-
όδου καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ὁ κο-
σμητεὺν καθηγητῆς κ. Καρμίρης καὶ ὁ Μακ. Πατρι-
άρχης ἀντήλλαξαν θερμὰς προπόσεις.

Ἡ πρόποσις τοῦ κοσμητεῦντος καθηγητοῦ κ.
Καρμίρη ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθη-
νῶν αἰσθάνεται βαθεῖαν καὶ ἀνυπόκριτον χαρὰν καὶ
τιμὴν φιλοξενούσα κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην τὴν
Υ.Θ.Μ. καὶ τοὺς συνοδοὺς Ἀδτῆς Σεβ. Μητροπολί-
τας τοῦ παλαιάτου Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἐν
ἀδελφικῇ συνεσιᾶσει μετὰ τοῦ Μακ. Προκαθημένου
καὶ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Συνέδρων τῆς ἀγιωτάτης
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Διότι πράγματι (τί κα-
λὸν ἢ τί τερωπὸν ἄλλ' ἢ τὸ) συνελθεῖν «ἀδελφούς ἐπὶ
τὸ αὐτό»; Χαίρει δὲ προσέτι καὶ κωχᾶται ἐν Κυρίῳ
ἡ ἡμετέρα Θεολογικὴ Σχολὴ καθορώσα ἐπιφανεῖς
Ἱεραρχίας ἀμφοτέρων τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν προ-
ελθόντας ἐκ τῶν κόλπων αὐτῆς καὶ ἐργαζομένους
λίαν ἀποδοτικῶς ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου.

Ὡς γνωστόν, ἡ ἡμετέρα Σχολὴ ἔχει προσφέρει
ἐν τῷ παρελθόντι πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκ-
κλησίαν ὡς σύμβουλος αὐτῆς ἐπὶ μεγάλων θεολογι-

κῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ ὡς ἀστεί-
νευτος πηγὴ, ἐξ ἧς ἀντλεῖ τὰ ἀνώτερα στελέχη τῆς ἡ
Ἐκκλησίας, εἶναι δὲ καὶ νῦν ἐτοίμη δπως συνεργα-
σθῆ μετ' αὐτῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀπασχο-
λούντων τὴν Ὁρθοδοξίαν μεγάλων διορθόδοξων καὶ
διαχριστιανικῶν ζητημάτων, τινὰ τῶν ὁποίων ἐμνη-
μονεύσαμεν κατὰ τὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐπί-
σκεψιν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος.

Διότι ἔχει τὴν συνείδησιν ἡ ἡμετέρα Σχολή, ὅτι
ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογία εἶναι καθαρῶς ἐκκλησιαστι-
κὴ λειτουργία καὶ διακονία, ἐκ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκ-
κλησίας, διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἐν τῇ
Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ ἐπιτελοῦσα τὸ ἱερὸν ἔργον αὐ-
τῆς πρὸς δόξαν Θεοῦ. Διότι δὲν δύναται νὰ ὑπάρχη
Ὁρθόδοξος Θεολογία ἐξωεκκλησιαστικὴ ἢ ἰδιωτικὴ
ἢ ὑποκειμενικὴ ἢ ἀκαδημαϊκὴ ἢ «θεολογία τῶν
καθηγητῶν», κατὰ προτεσταντικὰ πρότυπα, ἀλλὰ δέον
νὰ ἀποτελῆ αὐτὴ τὴν καθολικὴν ἔκφρασιν τῆς κοινῆς
πίστεως καὶ συνειδήσεως τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλη-
σίας. Ἐπομένως, ἔξω τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας
δὲν δύναται νὰ ὑπάρχη Ὁρθόδοξος Θεολογία, ἀλλὰ
μόνον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ταύτῃ καὶ ἐν τοῖς πλαισίοις
τῆς Παραδόσεως αὐτῆς δύναται νὰ ἀναδειχθῆ αὐτὴ
οἰονεὶ «λειτουργικὸν πνεῦμα εἰς διακονίαν ἀποστελ-
λόμενον». Τονίζομεν ἰδιαίτερος τὸν ἐκκλησιαστικὸν
καὶ παραδοσιακὸν καὶ πατερικὸν χαρακτήρα τῆς
Ὁρθόδοξου Θεολογίας, τὸν ὁποῖον αὐτὴ, χάριτι θεῶ,
διετήρησε πάντοτε καὶ διατηρεῖ καὶ σήμερον. Διὰ τὸν
λόγον τοῦτον παρέμεινεν ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογία καὶ
ὀφείλει νὰ παραμείνῃ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἄτρωτος καὶ
ἄθικτος ἀπὸ τῶν νέων ἀντορθόδοξων θεωριῶν τοῦ ἀφ-
ελληνισμοῦ, τοῦ φιλελευθερισμοῦ, τοῦ συγκρητισμοῦ
γενικῶς καὶ μάλιστα τοῦ συγκρητιστικοῦ οἰκουμεινι-
σμοῦ, ὡς καὶ τοῦ λεγομένου λαϊκοῦ οἰκουμεινισμοῦ
(διὰ παραμερισμοῦ τῆς Θεολογίας καὶ μάλιστα τῆς
Δογματικῆς), τῆς κοινωνίας ἐν τοῖς μυστηρίοις,
ἀνευ προηγουμένης τελείας δογματικῆς συμφωνίας
καὶ γενικῶς τοῦ δογματικοῦ μινιμαλισμοῦ, τῆς σχε-
τικοποιήσεως τῆς ἀληθείας, τῆς περὶ Ἐκκλησίας
Branch theory, τῆς ἐκκοσμικεύσεως (καὶ δὴ ἐν
τῇ ὀρθόδοξῳ λατρείᾳ), ὡς καὶ τῆς «θεολογίας τοῦ
θανάτου τοῦ Θεοῦ» καὶ γενικῶς τῆς λεγομένης «νέας
ἢ μωδέρας θεολογίας».

Τοιαύτη οὖσα ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογία, δύναται
νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ὀργανικὴ λειτουργία τῆς Ὁρ-
θοδόξου Ἐκκλησίας, ἢ μᾶλλον ὡς ἡ σκέψις καὶ ἡ
συνείδησις καὶ ἡ ἀναπνοὴ αὐτῆς. Διὰ τοῦτο δέον νὰ
θεωρῆται ὡς δῶρημα τέλειον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία ἀναντιρροῦτως ἔχει ἀ-
πόλυτον ἀνάγκην τῆς Θεολογίας πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ
σωτηριώδους ἔργου τῆς ἐν τῷ κόσμῳ. Δὲν δύναται νὰ
ὑπάρχη ἀμφιβολία, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἡ-
μῶν ἀνευ ἀκμαζούσης Θεολογίας δὲν δύναται νὰ εἶναι
Ἐκκλησία ὑπολογισμοῦ καὶ ἰκανῆ νὰ ἐπιτελῆ τὸ ἔρ-
γον αὐτῆς ἐν μέσῳ τῶν ὀρθόδοξων λαῶν καὶ νὰ ἐπη-
ρεάζῃ εὐεργετικῶς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν, νὰ κατέχη
δὲ ἅμα καὶ τὴν ἀνήκουσαν αὐτῇ θέσιν ἐν μέσῳ τῶν
ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ Ὁρθόδοξος

Ἐκκλησία θὰ ἀκμάζη, ὅταν ἀκμάζη ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογία, καθὼς ἡ ἔνδοξος ἐποχὴ τῶν μεγάλων Πατέρων καὶ θεολόγων τῆς ἀρχαίας κατ' Ἀνατολὰς Ἐκκλησίας ἐπιβεβαίωσεν τὸν λόγον τούτου τὸ ἀσφαλές. Ἐξ ἄλλου ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἔχει ἐνταθῆ εἰς ὕψιστον βαθμὸν ὁ μεταξὺ πίστεως καὶ ἀπιστίας ἀγὼν, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ κύριον θέμα τῆς παγκοσμίου Ἱστορίας, ἡ σύγχρονος Ὁρθόδοξος Θεολογία, ὡς ἡ ἐπιστήμη τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ Ἐκκλησίας, ἔχει σοβαρώτατην ἀποστολὴν νὰ ἐκπληρώσῃ ἐν μέσῳ τοῦ δοκιμαζομένου ὀρθοδόξου κόσμου.

Εἰδικώτερον, αἱ ἐπ' ἐσχάτων συγκροτηθεῖσαι πέντε Πανορθόδοξοι Διασκέψεις ἀνέθεσαν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν δύο νέα δυσχερῆ καθήκοντα, ἴσθι προῶτον μὲν ὅπως συνεργασθῆ μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς ἐσωτερικὴν ἀνακαινίσωσιν αὐτῆς, δευτέρου δὲ ὅπως ἐργασθῆ διὰ τὴν προπαρασκευὴν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι διεξαγωγὴν θεολογικοῦ διαλόγου μεταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν. Καὶ πρῶτον ἡ ἐσωτερικὴ ἀνακαινίσις καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Ε' Πανορθοδόξου Διασκέψεως ὅπως ἐπιδιωχθῆ καὶ πραγματοποιηθῆ διὰ μεγάλης Πανορθοδόξου Συνόδου, τὴν σύγκλησιν τῆς ὁποίας πάντοτε ἐπόθει διακαῶς ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῆ νὰ μετουσιώσῃ εἰς ἔργον τὸν πόθον τῆς τοῦτον. Διότι ἡ πολιτικὴ κυρίως κατάστασις τῶν ὀρθοδόξων λαῶν καὶ αἱ γενικώτεροι ἱστορικαὶ συνθήκαι κατὰ τε τὸν παρόντα καὶ πολὺν περισσότερον κατὰ τοὺς προηγηθέντας αἰῶνας δὲν ἐπέτρεψαν τὴν συγκρότησιν μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξιας. Ἦδη ὅμως ἀνέθορον ἡ ἐλπίς, ὅτι θὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐν προσεχεῖ μέλλοντι συγκρότησις τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου, ἣτις θὰ ἐπιληφθῆ τοῦ ἔργου τῆς ἀνακαινίσεως καὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἶναι δὲ εἰς πάντας γνωστὸς ὁ μακρὸς κατάλογος τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου, τὸν ὁποῖον συνέταξε τὸ 1961 ἡ Α' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου. Ἡ μελέτη λοιπὸν τῶν πολυαριθμῶν καὶ δυσχερῶν τούτων θεμάτων καὶ ἡ καθόλου προπαρασκευὴ τῆς Συνόδου βαρύνει τὴν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν, ἣτις κέκληται ὅπως ἀποδύθῃ εἰς πολυχρονίους καὶ ἐργώδεις ἐρεῦνας ἀνὰ τὰς πηγὰς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ διατύπωσιν τῆς ἀληθοῦς καὶ γνησίας διδασκαλίας αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ θεμάτων, ἄνευ ὀθνεῖων ἐπιδράσεων καὶ δανείων, ἀσυμβιβάστων πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν. Τὸ δευτέρου βαρὺ ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀνέθεσαν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν αἱ Πανορθόδοξοι Διασκέψεις, εἶναι ἡ προπαρα-

σκευὴ τοῦ μέλλοντος θεολογικοῦ διαλόγου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ δὴ μετὰ τῶν Ἀντιχαλκηδονείων, τῆς Ἀγγλικανικῆς, τῆς Παλαιοκαθολικῆς, τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ περὶ τούτων ὠμιλήσαμεν διὰ βραχείων κατὰ τὴν δεξιῶσιν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ.

Ἴδοῦ, Μακαριώτατοι καὶ Σεβασμιώτατοι, ὁ προκείμενος κοινὸς ἀγὼν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας. Ἀδτονόητον βεβαίως εἶναι, ὅτι ἐν πᾶσι τούτοις ὀφείλουσιν αὐτὰ ἀπαραιτήτως νὰ ἐπακολουθήσωσι τῇ θεηρῶν διδασκαλίᾳ τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ γενικῶς τῇ Παραδόσει τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐχόμενοι στερεῶς τῆς συνοδικῆς ἐπιταγῆς: «ἐτέραν πίστιν μηδεὶ ἐξεῖναι προφέρειν ἢ γοῦν συγγράφειν ἢ συντιθέναι ἢ φροεῖν ἢ διδάσκειν ἑτέρως».

Ἐν κατακλειδί ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἐγείρω τὸ κύπελλον ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τοῦ Μακ. Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Νικολάου τοῦ Στ' καὶ ὑπὲρ πλήρους εὐδωσέως τοῦ ἀναληφθέντος ὑπ' αὐτοῦ ἔργου ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. «Ἐς προπῶμεν ἐπίσης καὶ ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ πάντων τῶν παρόντων ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν».

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαος ἀπήντησε καταλλήλως.

*

Ὅτως ἔληξεν ἡ ἐπίσημος ἐπίσκεψις τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος παρέμεινεν ἀνεπισήμως ἐν Ἀθήναις μέχρι τῆς 9ης Μαΐου, ὅτε ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς μέσῳ Βελιγραδίου διὰ τὴν Σόφιαν, ἔπου ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας πρὸς τιμὴν τῶν ἐκ Θεσσαλονίκης βυζαντινῶν ἱεραποστόλων τῶν Σλάβων Ἀγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου.

Ἡ ὀλιγόημερος ἐπίσημος ἐπίσκεψις τοῦ Προκαθημένου τῆς ἐνδόξου τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν λαὸν νὰ ἐκδηλώσῃ τὸσον τὸν σεβασμὸν του πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ὑψηλοῦ φιλοξενουμένου, ὅσον καὶ τὰς ἐγκαρδίους εὐχὰς του, ὅπως τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, τῇ συμπαραστάσει πάντων, καταστῆ ἐκ νέου ἰσχυρὸς φάρος, ἐκπέμπων τὸ σωτήριον φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας ἀνὰ τὴν ἀφρικανικὴν ἡπειρον.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

1. Εἶδομεν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἡμῶν, ὅτι τὰ τρία ὑψίστα ἀγαθὰ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἴτοι ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἐπὶ τῆς ἀδελφότητος στηριζομένη ἰσότης τῶν ἀνθρώπων ἐναντι τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς πάντων καὶ ἡ ἐλευθερία, ἀποτελοῦν διὰ τὴν Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἀξιώματα πίστεως καὶ δόγματος, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὴν ἑαυτοῦ θεϊαν ἀποστολὴν καὶ εἰς τὸν δι' ὃν ἐπλάσθη ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ του προορισμόν, εἰς τὸ νὰ καταστῇ δῆλον ὅτι μέτοχος τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, γενόμενος ἅμα συγκληρονόμος Χριστοῦ τῶν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις πνευματικῶν καὶ αἰώνιων ἀγαθῶν!

2. Ἴδου λοιπὸν διατὶ καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ κοινωνικὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ διὰ τὴν αἰωνιότητα προοριζομένου τούτου πλάσματος τοῦ Θεοῦ. Ἐνδιαφέρεται ἡ Ἀγία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ διὰ πάντα τὰ κοινωνικὰ προβλήματα, τ' ἀναφερόμενα εἰς πᾶσαν τὴν ἰδιωτικὴν ἢ καὶ δημοσίαν ζωὴν τοῦ ἀτόμου, τῆς οἰκογενείας, τῆς κοινωνίας, τοῦ ἔθνους, τῶν ἐθνῶν, τῶν λαῶν, τῆς ἀνθρωπότητος συμπάσης. Ἴδου διατὶ καὶ ἡ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία παρακολουθεῖ τὰ ποικίλα τῆς κοινωνίας ρεύματα, τὰς κοινωνικὰς ροπὰς καὶ τάσεις, τὰς κοινωνικὰς ἀναζητήσεις ἢ ἀναταραχὰς, τὰς ἐπιδιώξεις τῶν κοινωνικῶν τάξεων, τὰς μεταξύ τῶν διαφόρων στρωμάτων ἀντιθέσεις καὶ ἔστιν ὅτε συγκρούσεις, τὴν τῶν τάξεων πάλιν καὶ τοὺς ἀγῶνας πρὸς νέας κατακτήσεις ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς δράσεως καὶ τῆς ζωῆς ἐκάστου.

3. Ἐκ πάντων τούτων οὐ μόνον δικαιολογεῖται ἡ ἔνθερος συμπαραστάσις τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας εἰς τὰ δίκαια αἰτήματα τῶν τάξεων, καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐργάτου, εἰς ἀνύψωσιν αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκείων του, πνευματικὴν καὶ ὕλικήν, ἀναλόγως τῆς ἀξίας ἐκάστου καὶ πάντοτε με βᾶσιν τὰς θεμε-

λιώδεις ἀρχὰς τοῦ δικαίου, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἄλλ' ἐκ πάντων τούτων καταφαίνεται ἅμα πόσον δεδικαιολογημένη εἶναι ἡ θέλησις τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπαίτησις τῶν πιστῶν, ὅπως αὕτη συγχρονίζῃ ἐκάστοτε τὰς ἐνεργείας καὶ τὰ μέσα αὐτῆς διὰ τὴν καλυτέραν παρακολούθησιν τῶν κοινωνικῶν φαινομένων, τῶν κοινωνικῶν θεωριῶν καὶ τῶν ἀσκουμένων ἐξ αὐτῶν ἐπιδράσεων, ὡς καὶ τῶν μέχρις ἀκροτήτων καὶ συγκρούσεων ἐξικνουμένων ταξικῶν ἐπιδιώξεων.

4. Ἡ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία εἶναι πρῶτιστα πάντων «Σῶμα Χριστοῦ» καὶ ὡς σῶμα Χριστοῦ, ζῶν Ὁργανισμός. Ὡς ζῶν Ὁργανισμός ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μελετᾷ, νὰ μεριμνᾷ καὶ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν πιστῶν τέκνων τῆς. Ἡ Ἐκκλησία, ὡσεὶ φιλόστοργος Μήτηρ, θὰ παρακολουθήσῃ τὸ νήπιον, ἀκόμη ἀπὸ τοῦ λίκνου αὐτοῦ. Θὰ μεριμνήσῃ, ὥστε νὰ γνωρίσῃ καλῶς τὰς ποικίλας ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας, διὰ νὰ προσέλθῃ ἀρωγὸς καὶ συμπαραστάτης. Ἡ Ἐκκλησία θὰ συμπαρασταθῇ τὴν μητέρα, θὰ διδάξῃ τὸν πατέρα, θὰ φροντίσῃ διὰ τὰ ἀνήλικα τέκνα τῆς οἰκογενείας καὶ θὰ σωφρονίσῃ τὰ ἐνήλικα μέλη, ὥστε νὰ μὴ γίνωνται τὰ πονηρὰ καὶ στρεβλὰ παραδείγματα τῶν νεωτέρων των. Ἡ Ἐκκλησία θὰ παρηγορήσῃ τὸν πᾶσχοντα, θὰ μαλάξῃ τὸν ἐξαγριωθέντα, θὰ καταπραῦνῃ τὸν ἐπαναστατήσαντα καὶ αὐτὴ θὰ πείσῃ τοῦτον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἐξ οὗ ἀπεμακρύνθη. Ἡ Ἐκκλησία θὰ φροντίσῃ, θέτουσα εἰς συναγεμὸν πᾶσας τὰς ἠθικὰς δυνάμεις αὐτῆς, διὰ νὰ μειώσῃ ἢ καὶ ἐξαλείψῃ τὰς ἠθικὰς ἐκτροπὰς τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, προλαμβάνουσα οὕτω τὰ διαζύγια καὶ τὰ συμπαρομαρτοῦντα οἰκογενειακὰ δράματα.

5. Ἡ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία θὰ φροντίσῃ νὰ ἐλαφρύνῃ τὰ βάρη τῆς χήρας, θὰ βοηθήσῃ τὸν πᾶσχοντα ὄρφανὸν καὶ ἀπρο-

στάτευτον, θ' ἀνακουφίση τὸν ἀσθενοῦντα εἰς πάσας τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ. Ἐκ τούτου ἡ Ἐκκλησία καὶ θὰ ἐμπνεύσῃ ἵνα ἰδρυθῶσι νοσοκομεῖα, ὀρφανοτροφεῖα, γηροκομεῖα, σανατόρια καὶ ποικίλα ἕτερα φιλανθρωπικά καὶ εὐαγγῆ Ἰδρύματα. Ἡ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία θὰ καταρτίσῃ προσέτι καὶ τὰ πνευματικά της κέντρα, πρὸς ἀνάδειξιν χριστιανῶν ἐπιστημόνων, πρὸς διάδοσιν ἐποικοδομητικῶν καὶ μάλιστα χριστιανικῶν βιβλίων, πρὸς μετάδοσιν τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ μεταξύ τῆς ὅλης κοινωνίας.

6. Ἀλλὰ διὰ πάντα τὰ ἔργα της ταῦτα, τὰ κοινωνικά, ἡ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τὸ ἑαυτῆς χρέος, ὅπως προετοιμάσῃ διὰ τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ δρᾶσιν της, τὰ κατάλληλα ὄργανα, τὰ ἐπάξια στελέχη, τοὺς βοηθοὺς συνεργάτας της, ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος. Ἡ Ἐκκλησία θ' ἀποδείξῃ εἰς τοὺς πιστοὺς ὁπαδοὺς αὐτῆς, ὅτι αὕτη εὐρίσκεται ἐν πραγματικῇ ἐπιστρατεύσει καὶ δρᾶ γενναίως καὶ δυναμικῶς, ἀγωνιζομένη τὸν ἱερώτατον ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν μελῶν τῆς Κοινωνίας καὶ τοῦ Ἔθνους, πανταχοῦ, ἐν πᾶσι καὶ πάντοτε. Ἐπίσκοποι, Ἱερεῖς, Ἱεροκλήρυκες, Ἐξομολόγοι, Κατηχηταί, Κοινωνικοὶ Λειτουργοί, Θεολόγοι, Διδάσκαλοι, Ὁρησκευτικά καὶ Φιλανθρωπικά Σωματεῖα, παντὸς εἴδους ὄργανα εὐκαιρα καὶ πρὸς τὰς περιστάσεις ἀρμόζοντα· πάσης μορφῆς συνεργάται καὶ συνεργάτιδες ἐπιστρατεύονται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, διὰ ν' ἀναλάβουν ὑπὸ τὴν καθοδήγησίν της τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀποδείξεως τῆς πρὸς τὸν πλησίον Ἀγάπης, τὸ ὑψιστον ἐν τῇ Κοινωνίᾳ λειτουργήμα, τὸ θαυμάσιον ἔργον τῆς φιλαλληλίας, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς φιλαδελφίας. Μετὰ τῶν ὑλικῶν δὲ ἀγαθῶν τὰ ποικίλα πρόσωπα, τὰ πρὸς δρᾶσιν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μέλλοντα νὰ κληθῶσιν, πρέπει νὰ προετοιμασθῶσι καταλλήλως, ὥστε νὰ καταστοῦν ἱκανὰ νὰ μεταδώσουν μετὰ τῶν ὑλικῶν βοηθημάτων καὶ τὸ πνευματικὸν ἰδεῶδες, τὸ ἀγαθόν, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ· ὀφείλουν νὰ καταστοῦν ἱκανοὶ διὰ νὰ προσφέρουν τὸ ἀληθὲς Φῶς καὶ ν' ἀνυψώσουν τὸν βοηθούμενον

ὑπ' αὐτῶν ἐκ τῶν ἐπιγείων εἰς τὰ ἐπουράνια, ἐκ τῶν ὑλικῶν εἰς τὰ πνευματικά, ἐκ τῶν κοσμικῶν εἰς τὰ θεῖα, ἐκ τῆς δαιμονιώδους γνώσεως εἰς τὴν θεῖαν καὶ σφύζουσαν Γνώσιν, τὴν Γνώσιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀληθειῶν αὐτοῦ, τῶν ἐπὶ τῆς ἐν Χριστῷ Πίστεως καὶ Ἐλπίδος στηριζομένων.

7. Ὅταν ἡ Ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία ἀποκτήσῃ τὰ στελέχη, περὶ τῶν ὁποίων ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, τότε θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτελέσῃ ἔργον ἀσφαλὲς καὶ καρποφόρον. Τότε θὰ δυνηθῇ νὰ διαφωτίσῃ τὸν ἐργάτην εἰς τὴν Ἀλήθειαν, ἐνισχύουσα ἐπωφελῶς καὶ τὰς προσπάθειάς αὐτοῦ πρὸς καλυτέρευσιν τῶν ὄρων τῆς ζωῆς του. Τότε θὰ δυνηθῇ νὰ διδάξῃ μετ' ἐπιτυχίας τὸν πλοῦσιον διὰ τὴν ματαιότητα τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ θὰ ἐμβάλῃ εἰς αὐτὸν τὰ φιλάνθρωπα συναισθήματα τῆς φιλαλληλίας, τοῦ ἀλτροῦισμού καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης. Τότε ἡ Ἐκκλησία θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιδράσῃ τελεσφόρως καὶ ἀποτελεσματικῶς, ὥστε ἡ γυνὴ ν' ἀνυψωθῇ εἰς πραγματικὴν σύντροφον τοῦ ἀνδρός, εἰς φιλόστοργον μητέρα, εἰς οἰκονόμον ὑποδειγματικὴν τοῦ οἴκου της. Θὰ διδάξῃ μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὴν γυναῖκα τὸ ἀφιλόκαλλον, τὸ ἀνεπίδεικτον, τὸ ταπεινόφρον καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἔξω ἀναστροφῇ της. Τότε ἡ Ἐκκλησία θὰ δυνηθῇ καὶ τοὺς νέους νὰ συνείσῃ καὶ τὰς νέας νὰ σωφρονίσῃ. Τότε ἡ Ἐκκλησία θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ μεσολαβῇ εἰς τὰς Ἀρχὰς καὶ Ἐξουσίας τὰς κοσμικὰς καὶ πολιτικὰς, ὑπὲρ τῶν πιστῶν τέκνων της, ὑπὲρ τῆς κοινωνίας, τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ἀτόμων, συμβουλεύουσα τὰ πρέποντα εἰς ἄνοδον τοῦ ὑλικοῦ, καὶ πρὸ παντὸς τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰς πολιτιστικὴν καθόλου τούτων ἐξέλιξιν.

8. Ἀποκτῶσα τὰ κατάλληλα ὄργανα δράσεως ἡ Ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία, θὰ δύναται τότε νὰ δρᾶ ἐπιτυχῶς καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους. Τότε θὰ δύναται νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἀκαταμάχητον ἰσχύιν της ἐν τῇ ὑπερασπίσει τῶν Ἰδεῶδων τῆς Πατρίδος, τῆς Ἱστορίας, τῶν Παραδόσεων, τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑπάρξεως

“ΙΔΟΥ ΚΑΙΝΑ ΠΟΙΩ ΠΑΝΤΑ,”

Β'

Υπό τὸ φῶς τῶν χωρίων αὐτῶν δυνάμεθα νὰ εἰσδύσωμεν βαθύτερον εἰς τὴν πραγματικότητα τοῦ «ἰδοὺ καινὰ ποιῶ πάντα»;

1. Τὰ χωρία αὐτὰ δίδουν νέον νόημα καὶ ἀξίαν εἰς αὐτὴν τὴν «καινὴν κτίσιν» ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Τὰ νῦν συνυπάρχοντα γεγονότα θὰ ἠδύναντο δι' ἡμᾶς τοὺς «ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν» ζῶντας νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἐξῆς: ἡ «καινὴ κτίσις», ἡ δημιουργικὴ ἐνέργεια τοῦ Λόγου, ὁ «Παντοκράτωρ» (λέξις συχνάκις συναντωμένη ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς Ἀποκαλύψεως) ἐργάζεται «ἐν ἀρχῇ» παντὸς πράγματος. Ἡ δομὴ τοῦ κόσμου εἶναι διὰ λογικὴ ἐν τῇ καθαρῶς θεολογικῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως Λόγος.

Ἡ «καινὴ κτίσις» ἔρχεται εἰς τὸ σκότος: ἀμφισβητεῖται, μάχεται, διότι ἡ δομὴ τοῦ κόσμου τούτου εἶναι ἐπίσης διαβολικὴ ἐν τῇ καθαρῶς θεολογικῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως διάβολος.

Ἡ «καινὴ κτίσις» συνετελέσθη ἀπαξ διὰ παντὸς διὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ σαρκωθέντος Λόγου. Ἐκτοτε ἡ δομὴ τῆς ἱστορίας εἶναι πασχάλιος ἐν τῇ καθαρῶς θεολογικῇ ἐννοίᾳ τῆς «διαβάσεως» ἐκ τοῦ κόσμου τούτου εἰς νέαν κτίσιν.

Τέλος, αὐτὴ ἡ «καινὴ κτίσις», ὡς ἀπεκαλύφθη ἐν τῷ χωρίῳ 21,5 τῆς Ἀποκαλύψεως, ἔρχεται εἰς τὸν

τῆς Φυλῆς καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν. Τότε ἡ Ἐκκλησία θὰ δυνηθῇ νὰ συμβοηθῆσῃ τὸ κινδυνεύον Ἔθνος ἐν καιρῷ περιπετειῶν καὶ ἔξωθεν ἐπιθέσεων ἐπιβούλων ἐχθρῶν θὰ συμπαρασταθῇ αὐτῷ συνεπίκουρος μέγας ἐν ταῖς περιπετεῖαις του καὶ συναγωνιστὴς ἄριστος καὶ ἀκαταμάχητος κατὰ παντὸς ἔξωθεν ἐπιδρομέως. Ἡ Ἐκκλησία θὰ εὐλογῆσῃ πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ Ἔθνους. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ μόνη, ἣτις δύναται νὰ ἐκζητήσῃ τὴν Ἀνωθεν συναντίληψιν καὶ νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῶν ἱκετηρίων εὐχῶν τῆς, ὅπως συναντιλάβηται Κύριος ὁ Θεός, ὁ παντοδύναμος καὶ πανάγαθος καὶ φιλόανθρωπος, καὶ χαρίσῃται καὶ εἰς τὴν Πατρίδα ἡμῶν καὶ εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα τὴν εἰρήνην, τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ, τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν, καὶ ἥς μεῖζον οὐκ ἔστιν.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

κόσμον αὐτὸν ἀδιακόπως καὶ ὄλονεν περισσότερο, οὕτως ὥστε (διὰ τοὺς πιστεῖ ὀρῶντας τὸν Χριστὸν) ἡ ὀλοκλήρωσις τῆς εἶναι βεβαία καὶ θὰ εἶναι ὀριστικὴ καὶ ὀλοκληρωτικὴ. Οὕτω ἡ παρούσα δομὴ τῆς ἱστορίας ἤδη εἶναι παρουσιακὴ ἐν τῇ καθαρῶς θεολογικῇ ἐννοίᾳ τῆς Παρουσίας τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων.

2. Ἐτερον γεγονός ἀπορρέον ἐκ τῆς ἐν λόγῳ βιβλικῆς ἀντιλήψεως τῆς ἱστορίας εἶναι, ὅτι ἡ καινὴ κτίσις δὲν ἐξηγεῖται μὲ τὸ παρελθόν, ἀλλὰ μὲ τὸ μέλλον. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ Ζῶντος Θεοῦ ἢ μπορεῖ νὰ εἶναι μόνον δημιουργικὴ. Ἀλλὰ τὸ θαυμαστὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος ἀποκαλύπτεται εἰς τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, εἶναι ὅτι ἡ δημιουργικὴ ἐνέργεια αὐτὴ ἔρχεται ἀπὸ τὸ μέλλον, εἶναι προφητικὴ. Αὐτὸς ὁ Θεὸς «ἔρχεται» εἰς τὸν κόσμον πρὸς συνάντησίν του. Προπορεύεται τοῦ κόσμου καλῶν αὐτόν, λέγων εἰς αὐτόν νὰ κινηθῇ, τὸν καθιστᾷ εὐρύτερον καὶ περισσότερο ἐλεύθερον. Πᾶς ἄλλος θεὸς δὲν εἶναι ἀληθινὸς θεός, ἀλλὰ εἰδωλον, νεκρὸς θεὸς καὶ εἶναι καιρὸς πλέον νὰ τὸν κηδεύσωμεν. Ὁ θεὸς αὐτὸς κατοικεῖ ὑπὸ πολλὰς μορφὰς εἰς τὴν «παλαιάν» συνείδησιν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὴν πραγματικότητα εὐρίσκεται ὀπισθεν τοῦ ἀνθρώπου ὡς αἰτία: αὐτὸς διατάσσει, αὐτὸς ὀργανώνει, αὐτὸς σύρει τὸν ἀνθρώπου πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ τὸν ἀποξενώνει ἀπὸ τὴν πραγματικὴν του φύσιν. Οὐδὲν τὸ προφητικὸν ὑπάρχει εἰς αὐτόν τὸν παλαιὸν θεόν: ἀντιθέτως οὗτος ἔρχεται πάντοτε βραδύτερον ὡς αἰτία τοῦ ἀνεξηγήτου ἢ ὡς τελευταῖον καταφύγιον τῶν ἀνευθύνων ἀνθρώπων. Αὐτὸς ὁ ψευδὴς θεὸς εἶναι παλαιὸς ὡς ὁ θάνατος, εἶναι εἰδωλον ποιηθὲν διὰ χειρῶν ἀνθρώπου καὶ ὁ ἀνθρώπος τὸν φθονεῖ (Γεν. 3): εἶναι ὁ καρπὸς τοῦ διαβολικοῦ ψεύδους καὶ ὄχι ἡ ἔκφρασις τοῦ ἀληθινοῦ Λόγου. Ὁ παλαιὸς αὐτὸς θεὸς εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα νεκρὸς, ἀλλὰ εἰς τὴν ἱστορίαν δὲν θὰ ἀποθάνῃ ἕως ὅτου ἀνακαινισθῇ πᾶσα ἡ κτίσις. Δὲν ὑπάρχει θεολογία τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. Ὅχι, ἡ καινὴ κτίσις ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον μετὰ τοῦ κόσμου. Αὐτὴ δὲν ἐπινοεῖται οὔτε ἀποδεικνύεται: αὐτὴ ἀποκαλύπτεται. Ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν δεχθῇ ἢ νὰ τὴν ἀπορρίψῃ, ἀλλὰ αὐτὴ ἔρχεται ὡς γεγονός. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς Βίβλου πρέπει νὰ εἶναι ἀποκαλυπτικαί, «ἀποκάλυψις». Τὸ βασικὸν θέμα τοῦ βιβλίου τῆς Ἀποκαλύψεως, τὸ κλειδί τῆς ἱστορίας, ἡ ἐννοια τοῦ ἀληθοῦς καινοῦ καὶ δημιουργικοῦ εἶναι «ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος».

3. Ἡ Καινὴ Κτίσις εἶναι ὁ ζῶν Θεός, ἀλλ' οὗτος ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον ἐν Χριστῷ τῷ σαρκωθέντι Λόγῳ, ὁ ὅποιος ἐνίκησε τὸν θάνατον. Ὁ Εἰρηναῖος Λουγδούνων λέγει: «Αὐτὸς μᾶς ἀνεκαίνισεν ὅλην τὴν κτίσιν παρέχων ἑαυτόν, Αὐτὸς διὰ τὸν ὀποῖον ἐλέχθη: θὰ ἔλθῃ νέα ἀρχή, ἡ ὅποια θὰ ἀνακαι-

νίση και θά ζωοποίηση την ανθρωπότητα» (Adversus Haereses IV,34,1). Ὁσαύτως Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς γράφει: «Εἰς τὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου εὑρίσκεται ἡ δύναμις τῶν αἰνιγμάτων και τῶν συμβόλων τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὡς και ἡ γνώσις τῶν αἰσθητῶν και λογικῶν δημιουργημάτων. Ὁ νοῶν τὸ μυστήριον τοῦ Σταυροῦ και τοῦ τάφου ἐννοεῖ τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεως τῶν δημιουργημάτων αὐτῶν. Ἄλλ' ὁ μεμνημένος εἰς τὴν κεκρυμμένην δύναμιν τῆς Ἀναστάσεως ἀντιλαμβάνεται τὸ τελικὸν θεμέλιον ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὁ Θεός, ἐν τῇ οἰκονομίᾳ του, οἰκοδομεῖ πᾶσαν κτίσιν» (Κεφάλαια περὶ Θεολογίας και Οἰκονομίας τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, 66).

«Ἡ κεκρυμμένη δύναμις τῆς Ἀναστάσεως» εἶναι, κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους μας, ἡ ἔλευσις τοῦ καινοῦ. Ἐδῶ πρέπει νὰ ἀναγνώσωμεν ἐκ νέου τὰ ὅσα ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος περὶ τῆς ἐνεργείας (δυνάμεως) τῆς Ἀναστάσεως, ἡ ὁποία ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ κόσμου και τὸν μεταβάλλει ἔκτοτε διὰ τοῦ Εὐαγγελίου. Αὐτὸ σημαίνει δι' ἡμᾶς ὅτι ὁ σαρκωθείς Λόγος, ὁ νέος κόσμος, ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον μας τοῦ θανάτου. Αὐτὴ ἡ εἰσβολὴ τοῦ ζῶντος Θεοῦ συντρίβει τὰ δεσμὰ τοῦ ἀνθρώπου: τὸν διάβολον, τὴν ἁμαρτίαν, τὸν θάνατον, τὸν νόμον, «τὴν σάρκα» (κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου). Ὁ Σταυρὸς ἦτο ἡ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ «καινὴ κτίσις»-τὸ ἔσχατον, ὁ μέλλων αἰὼν εἰσῆλθεν εἰς τὸν αἰῶνά μας και κατέλυσεν ὄλους τοὺς τάφους μας. Αὐτὸς ὁ θάνατος ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εἶναι ἡ ἀνάστασις μας. «Διὰ τοῦ Σταυροῦ ἡ χαρὰ κατέλαβε πᾶσαν τὴν κτίσιν» (Βυζαντινὴ Ἀκολουθία τοῦ Πάσχα, ΣΤ' φῶδῃ). Σήμερον δι' ἡμᾶς τὸ πλεόν ἐπεῖγον πράγμα ἴσως εἶναι τὸ νὰ ἀποκαλυφθῇ ἐκ νέου «τὶ τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἦν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν» (Ἐφεσ. 1,19-20)

Ἡ Ἀνάστασις εἶναι ἡ ἐπίσημος ἔναρξις τῆς Παρουσίας εἰς τὸν αἰῶνά μας και διὰ τοῦτο δυνάμεθα νὰ προσδοκῶμεν, με βεβαιότητα και ὑπομονήν, τὴν ὑπὸ τοῦ Καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου (Ἀποκ. 21,5) ἀγγελθεῖσαν ἐκπλήρωσιν τῆς. Διὰ τοῦτο «Σωτήρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς μετασηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γενέσθαι σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν και ὑποτάξει αὐτῷ τὰ πάντα» (Φιλιπ. 3,20-21).

4. Πῶς θὰ γίνῃ σήμερον ἰδικὸν μας αὐτὸ τὸ πασχάλιον γεγονός, τὸ ὁποῖον συνετελέσθη ἅπαξ διὰ παντός; Διὰ τοῦ ἐνεργοῦντος ἀπ' ἀρχῆς και μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων: τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὸ εἶναι πράγματι ἡ «Καινὴ Κτίσις» εἰς τὸν κόσμον. Αὐτὸ εἶναι ἡ Παρουσία τοῦ Θεοῦ μεθ' ἡμῶν «συμμεταρτυροῦν τὸ πνεύματι ἡμῶν» (Ρωμ. 8,16). Ἄνευ αὐτοῦ, ὁ Θεός εἶναι μακράν, ὁ Χριστὸς ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν, τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι γράμμα νε-

κρόν, ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀπλῆ ὀργάνωσις, ἡ αὐθεντία εἶναι κυριαρχία, ἡ ἱεραποστολὴ εἶναι προπαγάνδα, ἡ λατρεία εἶναι ἀνάμνησις και ἡ χριστιανικὴ πράξις εἶναι ἠθικὴ τῶν δούλων.

Ἄλλ' ἐν αὐτῷ, ἐν ἀχωρίστῳ συνεργείᾳ, ἡ κτίσις ἀνυψώθη και στενάζει ὠδίνουσα τὴν βασιλείαν, ὁ ἀνθρώπος ἀγωνίζεται κατὰ «τῆς σαρκός», ὁ Ἀναστάς Χριστὸς εἶναι παρών, τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι ζωοποιὸς δύναμις, ἡ Ἐκκλησία σημαίνει κοινωνίαν με τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ἡ αὐθεντία εἶναι λυτρωτικὴ διακονία, ἡ ἱεραποστολὴ εἶναι Πεντηκοστή, ἡ λειτουργία εἶναι τὸσον ἀνάμνησις ὅσον και πρόγευσις, ἡ δὲ ἀνθρωπίνῃν πράξις καθίσταται θειοτέρα.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα φέρει τὴν Παρουσίαν εἰς μίαν μυσταγωγικὴν ἐπίκλησιν, ἡ ὁποία εἶναι μυστηριωδῶς πραγματικὴ. Αὐτὸ δημιουργεῖ «τὰ καινά», ὀμιλεῖ διὰ τῶν προφητῶν, ἐπαναφέρει τὰ πάντα εἰς τὸν Διάλογον, ἀποκαθιστᾷ κοινωνίαν διαδιδόμενον, ὀδηγεῖ τὰ πάντα πρὸς τὴν Δευτέραν Παρουσίαν. Αὐτὸ εἶναι «τὸ Κύριον και τὸ Ζωοποιόν» (Σύμβολον Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως). Δι' αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία και ὄλος ὁ κόσμος κρᾶζουν ἐξ ὄλης τῆς καρδίας των: «Ἐρχου, Ἰησοῦ» (Ἀποκ. 22,17-20).

5. Αὐτὴ ἡ ζωοποιὸς δύναμις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰσάγει εἰς τὸν κόσμον μας νέον δυναμισμόν, δυναμισμόν διάφορον τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἀχώριστον αὐτοῦ. Αὐτὸ ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν ὄχι μόνον διὰ νὰ κατανοήσωμεν τὸ Γεγονός, περὶ τοῦ ὁποῖου μᾶς ὀμιλεῖ τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως, ἀλλὰ πρὸ παντός διὰ νὰ ζήσωμεν ἑναργῶς ἀπὸ σήμερον ἢ δὴ τὰ προμηνύματα αὐτοῦ. Ἡ Ἀποκάλυψις και τὸ δράμα τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἀποκαλύπτει, ἐκτυλίσσονται ἐπὶ δύο πεδίων ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν φαινομένων και ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ μυστηρίου. Ὑπάρχει τὸ πεδίου τοῦ κόσμου, τοῦ δεδεμένου διὰ τῶν νόμων τῶν αἰτίων και τῶν αἰτιατῶν, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἀλχημεία τοῦ πολιτισμοῦ και ἡ οἰκονομία δὲν ἠμποροῦν ποτὲ νὰ κάμουν περισσότερον ἢ νὰ μετασηματίσουν ἕν εἶδος θανάτου εἰς ἕτερον ὀδον. Ὑπάρχει ἐπίσης τὸ πεδίου τοῦ μυστηρίου, ὅπου (ἀπὸ τοῦ Δανιήλ) οἱ προφῆται τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου διέκριναν τὴν δημιουργικὴν ἐνέργειαν, ἡ ὁποία ἔρχεται διὰ νὰ λυτρώσῃ τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τὸν θάνατον.

Αὐτὰ τὰ δύο πεδία δὲν εἶναι ἐπάλληλα, ἀλλὰ ἀλληλοδιαπερούμενα. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς προφητικῆς ἐρμηνείας τῆς ἱστορίας, τοῦ χθὲς και τοῦ σήμερον. Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ βιβλίου τῆς Ἀποκαλύψεως (κεφ. 4-22) ἀποτελεῖται ἐκ πέντε βιβλίων, ἕκαστον τῶν ὁποίων περιέχει ἐπτὰ τμήματα. Τὸ θέμα μας ἐλήφθη ἐκ τοῦ πέμπτου βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐξ ἐπτὰ ὁραμάτων, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἄρχεται διὰ τῶν λέξεων «Και εἶδον...». Τὸ κύριον θέμα μας (Ἀποκ. 21,5) εἶναι μέρος τοῦ ἐβδόμου ὁράματος. Ἡ φιλολογικὴ ἀρχὴ τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ Ἰωάννου εἶναι τὸ βάθος τοῦ ὁράματος και ὄχι ἡ χρονολογικὴ ἀλληλοδιαδοχὴ. Οὕτω ἡ ἐκκλη-

κτική φράσις «Ἰδοὺ καινὰ ποιῶ πάντα» δὲν πρέπει νὰ μεταφερθῆ εἰς ἕνα μέλλον ἐπέκεινα τῆς ἱστορίας· αὐτὴ ἀποκαλύπτει τὸν νέον κόσμον, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦδε εἰσέρχεται εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα.

Ἡ δραματικὴ ἔντασις εἰς τὴν ὁποίαν ζῶμεν δὲν εἶναι ἔντασις μεταξύ νοητῆς ὑπερβατικότητος καὶ φαινομενολογικῆς ἔμμοнокρατίας· εἶναι πάλῃ μεταξύ δύο αἰῶνων: τοῦ αἰῶνος τούτου, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀσφαλῶς «διαλογικός», ἀλλ' ἐπίσης καὶ διαβολικός, καὶ τοῦ νέου αἰῶνος, ὁ ὁποῖος εἶναι παρυσιακός καὶ ὁ ὁποῖος καθιστᾷ τὸν παρόντα αἰῶνα «πασχάλιον». Ἡ ἔντασις ἐγκαθιδρύθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὴ εἶναι κάτι πλέον ἢ μόνιμος ἐπανάστασις, εἶναι παλιγγενεσία (βλ. Ματθ. 19,28 καὶ Τίτ. 3,5), νέα δημιουργία.

Ἄλλοτε ἐπιστεύετο, ὅτι ἡ ὑπερβατικότης τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ διαφυλαχθῆ ἂν ταυτισθῆ μὲ τὴν ἐξωτερικότητα· σήμερον, εἰς ἀντίδρασιν, θέλουσιν νὰ περισώσουν τὴν ἐσωτερικότητα διὰ τῆς ταυτίσεώς της μὲ τὸ ἔμμονον. Ἡμεῖς πρέπει νὰ ἀπορρίψωμεν αὐτὴν τὴν καταστροφικὴν ἐκλογὴν μεταξύ τῶν δύο, διότι δὲν εἶναι χριστιανικὴ. Τὸ νέον Γεγονός εἶναι ἀχώριστον (συμφυῆς) ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ἀκριβῶς διότι ὑπερβαίνει τὴν ἱστορίαν. Ἀκριβῶς διότι ὁ Θεός εἶναι Θεός, ἐνηνθρώπησεν ἐν τῷ Χριστῷ· καὶ ἀκριβῶς διότι ὁ Θεός ἔρχεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ὁ ἀνθρώπος δὲν ἔμπορεῖ νὰ εἶναι ἀνθρώπος ἕως ὅτου θεωθῆ. Ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον καινὰ ποιεῖ πάντα.

6. Ὑπάρχει καὶ ἕτερα ὄψις, ἡ ὁποία ἐνίστε κινδυνεύει κατὰ τὰς παρούσας κρίσεις μας νὰ διαστρεβλωθῆ ἢ καὶ τελειῶς νὰ λησμονηθῆ: Τὸ νέον Γεγονός βιοῦται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς τὸ ἑβδομον δράμα, τὸ ὁποῖον ἐκτίθεται εἰς τὰ κεφ. 21 καὶ 22 τοῦ βιβλίου τῆς Ἀποκαλύψεως, ἡ κεντρικὴ πραγματικότης εἶναι ἡ Νέα Ἱερουσαλήμ. Μὴ ὑποστηρίζοντες τὴν ὑπόθεσιν περὶ δύο κερωτισμένων βιβλίων (ἐξενεχθεῖσαν ὑπὸ τινων ἐξηγητῶν), δυνάμεθα ἀπλούστατα νὰ θεωρήσωμεν τὰ δύο ἀποσπάσματα (Ἀποκ. 21,1-8 καὶ Ἀποκ. 21,9-22) ὡς δύο διαφορετικὰς προοπτικὰς, πρᾶγμα σύνηθες εἰς τοὺς ἀποκαλυπτικούς προφήτας καὶ συγγραφείς. Ἡ μία περιγράφει τὸ ἐγγὺς μέλλον, ἡ δὲ ἕτερα τὸ ἀπώτερον μέλλον. Τὰ δύο ἐπίπεδα δὲν εἶναι ἐπάλληλα, ἀλλὰ τὸ ἐν ἐντὸς τοῦ ἄλλου. Τὸ πρῶτον ὄραμα περὶ τῆς Ἱερουσαλήμ δὲν εἶναι περισσώτερον οὐράνιον τοῦ δευτέρου, τὸ δὲ δευτέρον δὲν εἶναι μεσσιανικώτερον τοῦ πρώτου. Ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι Νέα Ἱερουσαλήμ ἀκριβῶς διότι τῆς εἶναι συμφυῆς ἡ ὑπερβατικότης της. Ἡ ὥρα αὐτὴ ἦλθε μὲ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ σύμβολον καὶ τὸ σημεῖον τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, διότι ἡ Βασιλεία ἀρχίζει νὰ πραγματοποιηθῆται, ὡς σπέρμα καὶ ζύμη, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς παρουσίας ἐποχῆς. Κατὰ ποῖον τρόπον ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἀντικατοπτρίζεται ἐν

τῇ πίστει καὶ μυστηριωδῶς καὶ ταπεινῶς ἐγκαινιάζει τὴν Βασιλείαν ταύτην, ὅπου τὸ Νέον Γεγονός ἀκτινοβολεῖ τὸ φῶς του; Ἡ ἀπάντησις εὐρίσκεται εἰς τοὺς στίχους 3 καὶ 4, οἱ ὁποῖοι προηγούνται τοῦ κειμένου μας, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀναγνώσεώς των ἐν συναφείᾳ πρὸς ὅλην τὴν Βίβλον καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὰ χωρία Ἰεζεκιήλ 37,26-27 καὶ Ἡσαΐου 7,14: «Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται». Τὸ μυστήριον τοῦ Ναοῦ καὶ τῆς Διαθήκης, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς-Ἐμμανουὴλ ἐξεπλήρωσεν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, μεταμορφώνει τὴν Ἱερουσαλήμ. Ο ὕ τ ω τ ὁ Ν έ ο ν Γ ε γ ο ν ὸ ς ε ἴ ν α ι τ ὸ Γ ε γ ο ν ὸ ς τ ῆ ς Δ ι α θ ῆ κ η ς. Ὁ Yahvé εἶναι παρὼν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ του· τὸ Πνεῦμα εἶναι ἐκεῖ, εἰς τὴν καρδίαν τῆς Νύμφης. Διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀρνίου ἐσφραγίσθη ἡ συμμαχία αὐτῆ, τὴν ὁποίαν τίποτε δὲν ἔμπορεῖ νὰ διαλύσῃ, οὔτε καὶ αἱ ἀπιστίαι τῆς Νύμφης, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ Ἄσμα Ἀσμάτων τοῦ Σολομώντος. Οὗτος ἔδωκεν ἑαυτόν, δὲν ἀνήκει πλέον εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἀλλὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ Νέον Γεγονός εἶναι ἡ Ἀγάπη, ἡ ὁποία νικᾷ τὸν θάνατον.

Αὐτὴ ἡ Νέα Διαθήκη συγκροτεῖ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ δικαιολογεῖ τὴν ὑπαρξίν της. Οἱ χριστιανοὶ τῆς σήμερον ἴσως παραμελοῦν πάρα πολὺ τὴν ἐσχολογικὴν ἔννοιαν τοῦ βαπτίσματος. Τὸ Μυστήριον αὐτὸ μᾶς ἀνακαινίζει καὶ καθιστᾷ ἱκανούς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν νέαν κτίσιν, ἀκριβῶς διότι μᾶς εἰσάγει εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸ θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ, ἐν ταῖς διεκκλησιαστικαῖς σχέσεσιν, εἰς τὸ νὰ ἐπανασυγκεντρώσωμεν τὸ πᾶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὡς μέγα μυστήριον καὶ νὰ ἀναλάβωμεν ριζικώτερον τὴν ἄρσιν τῶν εἰσέτι ὑφισταμένων διαφορῶν εἰς τὴν κοινωνίαν μας τῆς πίστεως. Αὐτὸ θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ ἐπίσης νὰ ζήσωμεν ἐντονώτερον καὶ ἀληθινώτερον τὴν ἔντασιν μεταξύ τῶν δύο αἰῶνων, περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν ἀνωτέρω. Ἡ ἀνανέωσις τοῦ χριστιανικοῦ ἀσκητισμοῦ ἐξαρτᾶται ἐν πολλοῖς ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐσχολογικὴν ἔννοιαν τοῦ βαπτίσματος. Ἡ ἀνανέωσις τῆς ἀλληλεγγύης μας πρὸς ὀλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα ἐξαρτᾶται ὁμοίως ἐξ αὐτοῦ, πρῶτον, διότι ἡ καινότης τῆς Ἐκκλησίας θὰ βιωθῆ καλύτερον ὡς ὑπερβατικὴ καὶ ἐνδοκόσμιος, καὶ δευτέρον, διότι ἡ μυστικὴ πραγματικότης, τῆς ὁποίας ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ σημεῖον—ἡ Ἀγάπη, ἡ θεῖα κοινωνία— θὰ εἶναι πλήρης νοήματος καὶ ἐνεργὸς εἰς τὴν ζωὴν τῶν συγχρόνων μας ἐν ὅλῃ τῇ καθαρότητι καὶ δυνάμει τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἀπὸ ἡμᾶς ἐξαρτᾶται ἂν ἡ ἔλευσις τοῦ Νέου θὰ παραμείνῃ κεκρυμμένη καὶ ἀσήμαντος ἢ ἂν θὰ θεώσῃ τὸν ἀνθρώπον καὶ θὰ μεταμορφώσῃ τὸν κόσμον. Αὐτὸ εἶναι ὄλον τὸ νόημα τῆς εὐθύνης μας εἰς τὴν παροῦσαν ἀνακαινίσιν.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Λαοδικεῖας ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Η ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΛΛΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Πρὶν ἢ τελειώσωμεν τὸ περὶ τῆς ὀργανώσεως ἐκάστης Ἐπισκοπῆς θέμα, θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ ἀναφέρωμεν, ὅτι ἐντὸς ἐκάστης Ἐπισκοπῆς ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπιτροπαὶ καὶ συμβούλια, τὰ ὁποῖα πολλάκις ἀντὶ νὰ διευκολύνουν περιπλέκουν μᾶλλον τὴν ὀμαλὴν διεξαγωγὴν τῆς διοικήσεως τῆς Ἐπισκοπῆς, λόγῳ συγκρούσεως ἀρμοδιοτήτων καὶ δράσεως αὐτῶν. Ὑπάρχουν Ἐπισκοπαὶ, αἵτινες ἔχουν 18 καὶ 20 πολλάκις Συμβούλια καὶ Ἐπιτροπὰς, ἐὰν δὲ προσθήσῃ τις καὶ τὰς ὑποεπιτροπὰς τὰς λεγομένας AD HOC τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου κλπ., τότε ἔχομεν ἕναν ἀριθμὸν ἐπιτροπῶν καὶ συμβουλίων ἐν ἐκάστη Ἐπισκοπῇ, ὁ ὁποῖος πολλάκις δημιουργεῖ πολλὰ προβλήματα εἰς τὸν Ἐπίσκοπον καὶ τοὺς συνεργάτας του.

Αἱ κυριώτεραι Ἐπιτροπαὶ εἶναι:

α) Ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ, ἣ ὁποία περιλαμβάνει τὸ Οἰκονομικὸν Συμβούλιον καὶ τὴν Ἐκτελεστικὴν του Ἐπιτροπὴν.

β) Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑποτροφιαῶν, ἥτις φροντίζει καὶ παρέχει ὑποτροφίας εἰς τοὺς ἱεροσπουδαστάς.

γ) Τὸ Συμβούλιον Συντηρήσεως Ναῶν, φροντὶς τοῦ ὁποίου εἶναι νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ κλήρου καὶ τὴν ἀνέγερσιν νέων Ναῶν καὶ Σχολείων.

δ) Ἡ Ἐπιτροπὴ Συντάξεων, μέριμνα τῆς ὁποίας εἶναι, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Συντάξεων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, νὰ χορηγῇ παροχὰς εἰς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τέκνα τῶν κληρικῶν.

ε) Τὸ Ἐπισκοπικὸν Συμβούλιον Ἐπισκευῶν Ναῶν καὶ Κτιρίων.

στ) Ἡ Ἐπισκοπικὴ Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ.

ζ) Ἡ Ἐπισκοπικὴ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ.

η) Ἡ Ἐπισκοπικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

θ) Ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου καὶ Διαφωτίσεως.

ι) Ἡ Ἐπιτροπὴ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου.

ια) Τὸ Συμβούλιον Νεολαίας.

ιβ) Τὸ Συμβούλιον Ἐργαζομένης Γυναίκος.

ιγ) Τὸ Ἐπισκοπικὸν Συμβούλιον Ἱεραποστολῆς κτλ. κτλ.

12. ΤΑ ΕΝΟΡΙΑΚΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν ἐνοριακὴν διοίκησιν. Ὡς γνωστὸν, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας οἱ λαϊκοὶ οὐδέποτε ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τὴν διακυβέρνησιν αὐτῆς. Παλαιότερον, οἱ μεγάλοι γαιοκτῆμονες, οἱ ὁποῖοι προσέφερον μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν,

εἰς ἀντάλλαγμα τῶν δωρεῶν καὶ τῶν ἐνεργειῶν των, ἐλάμβανον παρὰ τοῦ ἐπισκόπου τὸ δικαίωμα τῆς «προστασίας» (περὶ «προστασίας» καὶ «προστάτου» βλέπει ὁ ἀναγνώστης λεπτομερείας εἰς τὴν ἡμετέραν πραγματείαν: «Ὁ Ἐφημεριακὸς Κλῆρος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας»). Καίτοι σήμερον ἡ σχέσις «προστάτου» καὶ ἐφημερίου εἶναι μᾶλλον τυπικὴ, ἐπὶ πολλοὺς ὅμως αἰῶνας ὁ «προστάτης» ὑπῆρξεν ὁ ὑπερασπιστὴς καὶ ὑποστηρικτὴς τοῦ ἐφημερίου, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχεν ὀδηγήσει εἰς τὸν ἐπίσκοπον πρὸς χειροτονίαν. Βραδύτερον τὸν ρόλον τοῦτον ἀνέλαβον οἱ προὔχοντες τῆς Ἐνορίας. Ἐφ' ὅσον διήρκει ἡ κατάστασις αὕτη, οἱ λαϊκοὶ ἤσκουν τεραστίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἐνοριακῶν ὑποθέσεων. Ἡ ἐπίδρασις δὲ αὕτη ἠυξήθη ἐτι περισσότερον μετὰ τὴν προαγωγὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν (Churchwardens) εἰς ἀξιοματούχους τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως μετὰ τὴν δυνατότητα νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ Ναοῦ διὰ τὴν ἀσκῆσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

Τὸ ἔτος 1921 διὰ βασιλικῆς διατάγματος ἐθεσπίσθη ὁ θεσμὸς τῶν Ἐνοριακῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μέχρι σήμερον προσέφερον μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν.

Σύμφωνα μετὰ τὸν Νόμον τοῦ 1921, τὸ πρωταρχικὸν καθήκον τοῦ Ἐνοριακοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου εἶναι νὰ συνεργάζεται μετὰ τοῦ Ἐφημερίου, ὅστις εἶναι ὁ πρόεδρος αὐτοῦ, διὰ τὸν συντονισμὸν, τὴν διεξαγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ἐνοριακοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ἐνορίας. Ἰδιαιτέρως τὸ Συμβούλιον ἔχει καθήκον νὰ ἐξευρίσκη πόρους διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐνορίας καὶ γενικῶς εἶναι ἐξουσιοδοτημένον νὰ κάμνη παραστάσεις εἰς τὸν ἐπίσκοπον διὰ πᾶσαν ὑπόθεσιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς ἐνορίας, δικαιούται δὲ νὰ λαμβάνη μέρος καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας. Ὑπεράνω ὅμως ὅλων ἡ κυρία μέριμνα τοῦ Συμβουλίου εἶναι τὰ οἰκονομικὰ τῆς ἐνορίας.

Βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου τοῦ 1921, τὸ Συμβούλιον ὀφείλει νὰ συντάξῃ κατ' ἔτος τὸν προϋπολογισμὸν τῶν δαπανῶν τοῦ Ναοῦ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ποῖα δέον νὰ εἶναι αἱ δαπάναι αὐταί.

Ἐκ μελέτης προϋπολογισμῶν παρετηρήσαμεν, ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς ἐνορίας δύνανται νὰ διαιρεθοῦν εἰς 4 κατηγορίας:

1) Εἰς τὰς τρεχούσας δαπάνας τοῦ Ναοῦ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐφημερίου καὶ τῶν ἐξόδων συντηρήσεως τοῦ ἐνοριακοῦ κτιρίου.

2) Εἰς τὰς μεγάλας ἀνακαινίσεις καὶ συντηρήσεις τοῦ Ναοῦ.

3) Εἰς τὴν εἰσφορὰν τῆς «ἀναλογίας» πρὸς τὸ Οἰκονομικὸν Ἐπισκοπικὸν Συμβούλιον, καὶ

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Τὴν 29 Ἀπριλίου 1969 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ εἰς ἡλικίαν 85 ἐτῶν ὁ ἀειμνηστος Μητροπολίτης Φλωρίνης Βασίλειος, ἡ κηδεία τοῦ ὁποίου ἐγένετο τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας προέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, συνιερούργοντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἐάνθης κ. Ἀντωνίου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου. Ὁ ἐκλιπὼν Μητροπολίτης ἐτάφη εἰς τὸ Νεκροταφεῖον τῆς Νέας Σμύρνης.

Τὸν ἐπικηδεῖον λόγον ἐξεφώνησεν ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πανοσ. ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Κατσούρης, ὁ ὁποῖος εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Τελευτήσαντας ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς»
(Παροιμ. ια', 7).

«Μακαριώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Ἐδσεβὲς καὶ πενθοῦν Ἐκκλησίασμα,
Κεκοιμήηται ἐν Κυρίῳ ὁ Μητροπολίτης πρόην

Φλωρίνης Βασίλειος! «Πνεῦμα γὰρ ἐξέλιπεν ἀπὸ σκηνώματος». Καὶ τὸ σκῆνωμα τοῦτο τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου ἐν ὕμνοις ἐξοδίοις καὶ τιμαῖς ταῖς ἀρμοζούσαις κηδεύει τώρα ἡ Ἐκκλησία. Ἡ καρδιά δὲ πάντων ἡμῶν, τῶν ἐν θλίψει περιστοιχιζόντων τὸ σептὸν αὐτοῦ σκῆνωμα, ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῶν λόγων τούτων τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ «τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς» ἐλπίδος ἀγαθῆς πληροῦται, ὅτι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ «ἐν ἀγαθοῖς ἀλλισθήσεται».

Καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν αὕτη ἔρρωται ἐκ τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ἐπιγείου βιοτῆς τοῦ ἀποικομένου πολιοῦ Ποιμενάρχου, διότι ὄντως ἠλεήθη παρὰ Κυρίου, ἵνα μισήσῃ τὴν ἀνομίαν καὶ ἀνὴρ δίκαιος ἀναδειχθῇ.

«Ἦδὺς τὸν λόγον, ἠδίων τὸν τρόπον» (Migne P.G. 35, 1088B) ὑπῆρξεν ὁ ἀπὸ Σελευκείας καὶ Πέλλης μακαριστὸς Μητροπολίτης Φλωρίνης, Ἀλμωπίας καὶ Ἑορδαίας κυρὸς Βασίλειος, ὁ κατὰ κόσμον Βασίλειος Παπαδόπουλος. Γλυκὺς καὶ μειλίχιος, πραῆς καὶ ἀπλοῦς, πρὸς πάντας προσηνῆς καὶ εὐπροσ-

4) Τὰ ἐξοδα διὰ κοινωνικὰς καὶ φιλανθρωπικὰς ἐκδηλώσεις.

Τὸ Συμβούλιον ἐλέγχει ὅλα τὰ χρηματικὰ ποσά, τὰ ὁποῖα συλλέγονται ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐνοριακῶν δαπανῶν, ἐκτὸς δύο περιπτώσεων:

Ἡ πρώτη ἀφορᾷ τὰ συλλεγόμενα ποσὰ κατὰ τὴν λῆψιν ὑπὸ τῶν πιστῶν τῆς Θείας Κοινωνίας. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον παράδοσιν, κατὰ τὴν ὁποῖαν οὐδέποτε ὁ ἱερεὺς λαμβάνει χρήματα ὅταν προσφέρῃ τὸ Μυστήριον τῶν Μυστηρίων, τὴν Θεῖαν Κοινωνίαν, τὸ ἀγγλικανικὸν βιβλίον τῆς Κοινῆς Προσευχῆς προβλέπει ὑποχρεωτικὴν («προσφοράν») ἢ δωρεάν τοῦ πιστοῦ πρὸς τὸν Ναὸν τοῦ μετὰ τὴν Θεῖαν Κοινωνίαν. Τὰ ποσὰ ταῦτα ὀφείλουσι ὅμως νὰ διατεθοῦν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ φιλανθρωπικοῦ σκοποῦς, τοὺς ὁποῖους θὰ ἐκλέξῃ ὁ ἐφημέριος καὶ οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Ναοῦ. Οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Ναοῦ, θὰ πρέπει νὰ διευκρινισθῇ ἐνταῦθα, ὅτι δὲν εἶναι ὁ αὐτὸς θεσμὸς μετὰ τὰ Ἑνοριακὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια, ἀλλὰ πρόσωπα ἀνήκοντα μὲν εἰς τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον 4 ἢ 6 τὸν ἀριθμὸν καὶ διοριζόμενα ὑπ' αὐτοῦ, ὡς οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Ναοῦ, ἐργαζόμενα ὅμως καὶ βοηθοῦντα τὸν ἐφημέριον εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν διαφόρων ἀκολουθιῶν καὶ τελετῶν ἐντὸς τοῦ Ναοῦ. Δέον νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι αἱ εἰσπράξεις κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν ἄλλων μυστηρίων, τῶν Γάμων ὡς καὶ τῆς ἀκολουθίας τῆς κηδείας κλπ. ὑπάγονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ἑνοριακοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, οὐδέποτε δὲ ὁ ἐφημέριος λαμβάνει τι ἐξ αὐτῶν, ἐκτὸς σπανιωτάτων περιπτώσεων καὶ πάντοτε μετὰ τὴν διακριτικὴν παράκλησιν, ὅπως τὸ ἐντὸς τοῦ φακέλλου ἐσώκλειστον τσέκ διατεθῇ διὰ τοὺς «πτωχοῦς» καὶ τὰ «καλὰ ἔργα» αὐτοῦ. Τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτί-

σματος ἐν τῇ Ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ τελεῖται πάντοτε δωρεάν.

Ἡ δευτέρα περίπτωσις ἀφορᾷ τὰ ποσὰ τὰ εἰσπραττόμενα ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ. Τὸ Συμβούλιον δὲν ἀσχολεῖται μετὰ τὰ ποσὰ ταῦτα παρὰ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν αἱ εἰσπράξεις ἐγένοντο «διὰ τὰς δαπάνας τοῦ Ναοῦ». Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς δύο ταύτας ἐξαιρέσεις, αἱ πηγαὶ εἰσοδημάτων τῶν Ἑνοριακῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων δύνανται νὰ καταλογισθοῦν ὡς ἑξῆς:

— Εἰσπράξεις ἐκ διαφόρων Ἱεροτελεστιῶν, Γάμων, κηδειῶν κλπ. ἐκτὸς τῶν εἰσπράξεων τῆς Θείας Κοινωνίας.

— Εἰσφοραὶ καταβαλλόμεναι εἰς τὸ Συμβούλιον ἢ τὸν Ἐφημέριον διὰ τὰς δαπάνας τοῦ Ναοῦ.

— Ἐνοίκια καὶ ἄλλαι εἰσπράξεις ἐκ τῆς μισθώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

— Εἰσπράξεις ἐκ τῆς πωλήσεως προϊόντων ἐργασίας ἢ ἐκ «διασκευάσεων».

— Εἰσπράξεις ἐκ τῆς «Ἡμέρας τῶν δωρεῶν».

— Εἰσοδήματα ἐξ ἐπενδύσεων.

— Κληροδοτήματα.

— Εἰσοδήματα ἐκ τῆς «Χριστιανικῆς ἀλληλοβοηθείας» κλπ.

Αἱ πηγαὶ αὗται τῶν εἰσοδημάτων ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τοῦ ἐνοριακοῦ συστήματος εἰσπράξεων. Ἄνευ τούτων ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας θὰ περιήρχετο εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, καθ' ὅσον τὰ κληροδοτήματα καὶ ἡ περιουσία αὐτῆς εἶναι ἀνεπαρκῆ. Πρὸς ἱκανοποίησιν δὲ τῶν πιστῶν καὶ διατήρησιν τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν εἰς τὰ Συμβούλια, οἱ ὡς ἄνω λογαριασμοὶ ἐλέγχονται τακτικῶς ὑπὸ Ὁρκωτῶν Λογιστῶν.

(Συνεχίζεται)

† Ο Ἱεὺς ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ήγρορος, ἔχων τὴν καρδίαν αὐτοῦ πεπληρωμένην ἀγάπης Χριστοῦ, ἠκτινοβόλει τὴν εὐγένειαν τῶν ἐκλεκτῶν βλαστῶν τῆς Ἑλληνίδος Ἰωνικῆς γῆς, εἰς ἣν καὶ εἶδε τὸ φῶς τῆς ζωῆς περὶ τὸ ἔτος 1882.

Καλῶς παρὰ πατρός, τοῦ δικαίου καὶ εὐσεβοῦς Ἱερῶς Δημητρίου Παπαδοπούλου, ἐκτραφεὶς, ἔλαβε νηπιόθεν βαθὺ τὸ χάραγμα τῆς πίστεως ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ διετήρησε τὴν πίστιν, ὡς τὴν πλέον ἱερὰν πατρικὴν κληρονομίαν. Τῇ ἀσφαλεῖ δὲ ταύτῃ τῆς πίστεως ὀλκάδι διέδραμε τὴν ἀειτάραχον τοῦ παρόντος βίου θάλασσαν καὶ τῷ τοῦ Κυρίου προσέδραμεν εὐδὶω λιμένι.

Ἀληθῶς δὲ ἀειτάραχος ὑπῆρξεν ἡ θάλασσα τῆς ἐπιγείου ζωῆς τοῦ πρὸ ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀναπαυομένου Ἱεράρχου Βασιλείου. Ἐν ἔτει 1912, τριακονταετῆς τὴν ἡλικίαν, μεταλαβὼν ἀρίστης θεολογικῆς καὶ θύραθεν παιδείας, ἀνέρχεται εἰς τὸν πρῶτον τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν. Ἡ Μεγάλη δὲ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἐπὶ τὰς ἰκανότητας, τὴν μόρφωσιν, τὴν εὐψυχίαν καὶ τὴν ἐνθερον αὐτοῦ πίστιν προσβλέπουσα, ἀνατίθησιν αὐτῷ διακονίας λίαν ὑπευθύνους καὶ τιμητικάς. Πλήρης ἀγώνων, θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν, κινδύνων καὶ ταλαιπωριῶν οὐ σμικρῶν, εἶναι ἡ πρώτη δεκαετία τῆς ἐν τῷ θείῳ γεωργίῳ διακονίας αὐτοῦ, καθ' ἣν ὑπηρέτησεν ὡς Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας (1912-1913), εἶτα Ἀρχιδιάκονος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σερρῶν (1913-1914), καὶ τέλος Ἀρχιδιάκονος τοῦ κλυτοῦ Ἐθνομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου (1914-1922).

Ζῆ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸ μαρτύριον τοῦ ἥρωος καὶ Ἐθνομάρτυρος Ποιμενάρχου, καὶ ἐπὶ ἐξάμηνον, ἐγκλισητός εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Σμύρνης, ἀναμένει ἵνα ἀκολουθήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ μαρτυρίου. Ἡ πανθοσενὴς ὁμως χάρις τοῦ Θεοῦ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνόμων.

Ἐν τῇ ἐλευθέρῳ Πατρίδι, εἰς νέον στάδιον ἀγώνων καλεῖται ὁ εὐψυχῆς οὗτος τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης. Ὡς τοποτηρητὴς τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας προσφύγων κατὰ τὰ ἔτη 1922-1928 (ἀνελθὼν ἐν τῷ μεταξὺ ἐν ἔτει 1923 εἰς τὸν δευτέρον, καὶ ἐν ἔτει 1926 εἰς τὸν τρίτον τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν, ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ Σελευκειᾶς) ἀναδείκνυται ὁ «καλὸς Σαμαρεῖτης» τῶν ἐκκριζωθέντων ἐκ τῶν ἐστιῶν τῶν ἀδελφῶν. Μοχθεῖ ἵνα ἐν τῷ χώρῳ τῆς ἐλευθέρῳ Πατρίδος ἀναστηθῇ ἐκ τῆς τέφρας αὐτῆς μία νέα Σμύρνη, τὸ ὁμώνυμον τῶν Ἀθηρῶν προάστιον, ἡ γῆ τοῦ ὁποίου θὰ δεχθῇ μετ' ὀλίγον τὸ σελτὸν αὐτοῦ σκῆνωμα.

Κατὰ τὰ ἔτη 1928-1932 ποιμαίνει τὴν Ἱερὰν Μητροπόλιν Πέλλης. Τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο ἔτος καθίσταται Μητροπολίτης Φλωρίνης.

Ἐπὶ τριάκοντα καὶ πέντε ἐνιαυτοῦς, δεξιῶς καὶ ἐν πνεύματι Θεοῦ διεκυβέρνησε τὴν πνευματικὴν ὀλκάδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φλωρίνης, καίτοι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ποιμαντορίας αὐτοῦ τὸ κερμηκὸς αὐτοῦ σῶμα ἠδυνάτει συνεργῆσαι τῷ φωτεινῷ αὐτοῦ πνεύματι, ὡς ἔδει καὶ ὡς ἐβούλετο.

Ἐν τοῖς χαλεπωτάτοις καιροῖς τῆς ἐχθρικῆς κα-

τοχῆς καὶ τῆς ἐπακολουθησάσης δευῆς τοῦ Ἐθνους ἡμῶν δοκιμασίας ἐκ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς ἀναδείκνυται καὶ πάλιν ὁ ἥρωϊκὸς τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης καὶ ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὅστις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων, παραμείνας ἀκλόνητος εἰς τὴν ἐπαλξιν τῆς παραμεθορίου ταύτης Ἱ. Μητροπόλεως, συγκακονοχούμενος καὶ συγκινδυνεύων μετὰ τοῦ χριστεπωμένου αὐτοῦ ποιμνίου.

Ἐν γῆρει δὲ πίοι, τοὺς τεταγμένους ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ νόμου χρόνους πληρωσάμενος, μετὰ πεντήκοντα καὶ πέντε ἔτη ἐνεργὸν ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν, ἀποσύρεται ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους 1967 ἀπὸ τοῦ μόχθου τοῦ μακροῦ ποιμαντορικοῦ αὐτοῦ δολίχου, καὶ ἀσθενῆς ὢν ἐφησυχάζει ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις.

Ὁ μακαριστὸς Ἱεράρχης Βασιλείος, ὅστις πάντοτε ἐν ἄκρῳ ταπεινώσει διεκήρυττεν, ὅτι «οὐκ ἐποίησάμεν τι ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς γῆς», ἔθετο τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἀπέριου ἔλεους τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν καλῶν αὐτοῦ ἔργων. Διότι εἶχε βαθεῖαν τὴν ἐπίγνωσιν, «ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὅς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται» (Ἐκκλ. ζ' 20).

Τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου Βασιλείου, οὕτως ἱερῶς τὸν βίον ἀπολιπόντος καὶ πρὸς τὸν Δεσπότην μεταχωρήσαντος, ἡ ἐλπίς οὐκ ὄλλεται. Ἐκλείειν εἰρηκτικῶς ἐπὶ γῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἵνα ἀνοίξῃ αὐτοὺς καὶ αἰθῆς ἐν μέσῳ τῆς ἐν οὐρανοῖς οἰκίας τοῦ Πατρὸς ἡμῶν».

Βιογραφικὸν σημεῖωμα

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Φλωρίνης Βασιλείος (Παπαδόπουλος) ἐγεννήθη τὸ 1884 εἰς Μαγνησίαν Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου ἐπεράτωσε τὰς γυμνασιακάς του σπουδὰς. Ἐν συνεχείᾳ ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τὸ 1907. Τὸ ἔτος 1912 ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ ὑπηρέτησεν ὡς ἀρχιγραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως Δράμας (1912-1913) καὶ ἀρχιδιάκονος τῶν Μητροπόλεων Σερρῶν (1913-1914) καὶ Σμύρνης (1914-1922).

Κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοποτηρητὴς (1922-1928) τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας προσφύγων. Τὸ ἔτος 1923 ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος καὶ μετὰ τρία ἔτη (1926) ἐπίσκοπος ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ Σελευκειᾶς. Ὡς τοποτηρητὴς τῶν προσφύγων εἰργάσθη ἀόκνως διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ προαστίου τῆς Νέας Σμύρνης. Κατὰ τὰ ἔτη 1928-1932 ὑπηρέτησεν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Πέλλης (Γιαννιτσῶν καὶ Γουμνίτσας), μετατεθείς τὸ 1932 εἰς τὴν Μητροπόλιν Φλωρίνης, τὴν ὁποίαν ἐποίησε θεοφιλῶς μέχρι τῆς καταλήψεώς του ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας (1967).

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Φλωρίνης Βασιλείος εἶχεν εὐρεῖαν μόρφωσιν, ἐγνώριζε πολλὰς ξένας γλώσσας καὶ συνέγραψε πλεῖστα ὑπομνήματα καὶ πραγματείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἀξιόλογοι καὶ καρποφόροι.

Αἱ ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἑορτασμῶν ἐπὶ τῇ 1100ῃ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου τοῦ Ἑλληνοῦ Θεσσαλονικέως ἱεραποστόλου ἁγίου Κυρίλλου διεξαχθεῖσαι ἐν τῇ βουλγαρικῇ πρωτεύουσῃ λαμπραὶ τελεταί, ὡν μετέσχεον, πρὸς τοὺς ἄλλοις, ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας, ἡ Α.Θ. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαος καὶ ἑλληνικὴ ἀντιπροσωπεῖα ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου, ὑπῆρξαν κατὰ πάντα ἀξιόλογοι καὶ καρποφόροι.

Αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος τελεταί συνετέλεσαν τὰ μέγιστα ἀφ' ἐνὸς εἰς τὴν προβολὴν τοῦ ἑλληνορθόδοξου πνεύματος, τοῦ ὁποῦ φορεῖς ὑπῆρξαν ὁ τιμηθεὶς ἅγ. Κύριλλος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἅγ. Μεθόδιος, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν σύσφιγξιν καὶ ἀναζωπύρωσιν τῶν μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὑφισταμένων δεσμῶν ἀγάπης. Αἱ κοινὰ λειτουργικὰ ἐκδηλώσεις, αἱ ἀνταλλαγεῖσαι ἐπίσημοι προσφωνήσεις καὶ αἱ κατ' ἰδίαν γενόμενα ἐγκάρδιοι συνομιλῖαι κατέστησαν συνειδητόν, ὅτι αἱ ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δέον ἐν πνεύματι ἀμοιβαίου σεβασμοῦ καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ κατανοήσεως νὰ ἐντείνουν τὰς προσπάθειάς των πρὸς ἐνιαίαν ἐμφάνισιν καὶ προβολὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἥτις εἶναι ἡ μόνη ἐλπίς διὰ τὴν παραχαίονσαν καὶ ἐναγωνίως ζητοῦσαν τὸ λυτρωτικὸν φῶς ἀνθρωπότητα.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει διαιτίας.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει διαιτίας ἀπὸ τῆς εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ἀναρρήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου ἀνασκοποῦντες τὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εὐρίσκομεν αὐτὴν συνεχίζουσαν τὴν ἀνακαινιστικὴν πορείαν καὶ τὸ ἀνορθωτικὸν τῆς ἔργον εἰς πάντας τοὺς τομεῖς τῆς πνευματικῆς τῆς δραστηριότητος, μνημονευθέντας ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης πρὸ ἐνὸς ἔτους καὶ ἔχουσαν πλέον τὰς ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις, ἵνα ἡ πορεία αὕτη καταστῇ περυσσότερον καρποφόρος.

Ἡ κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος δημοσίευσις τοῦ νέου Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ πρὸς τὸν Μακαριώτατον ἐκδηλωθεῖσα ἐν πνεύματι ἀνωτερότητος συγκινητικὴ συμπαραστάσις συμπάσης τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας, ὁ καθορισμὸς τῶν εἰδικῶν Μονίμων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἡ ὑπὸ τῆς νέας Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπιμελῆς ἐπεξεργασία τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν τῶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν καὶ ὀργανισμῶν εἶναι ἐγγύησις, ὅτι δέον νὰ ἀναμένεται περίοδος λαμπρᾶς ἀναπτύξεως καὶ προωθήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων.

Χαράν εἰς τοὺς γέροντας.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου μεταδοθὲν σύνθημα, ὅπως κατὰ τὸ Πάσχα καὶ τὴν πασχάλιον περίοδον ἐπιστρατευθῆ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστεπωνόμου πληρώματος, ἵνα παρασχεθῆ ὀλίγη χαρὰ εἰς τοὺς γέροντας, ἐγένετο μετὰ προθυμίας δεκτὸν καὶ ἀπέδωκε καρπὸν τῷ ὄντι ἑκατονταπλασίονα!

Τὰ δι' ἑκουσίῳν εἰσφορῶν συγκεντρωθέντα ὑπὲρ τῶν γερόντων χρηματικὰ ποσὰ καὶ αἱ πρὸς χάριν αὐτῶν διοργανωθεῖσαι ἐκδρομαί, συνεστιάσεις, πνευματικαὶ συγκεντρώσεις καὶ ψυχαγωγικὰ ἐκδηλώσεις συνετέλεσαν, ὥστε πολλοὶ τῶν ἐν μονώσει ζώντων γερόντων νὰ αισθανθοῦν τὴν πνοὴν τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης τῶν νεωτέρων ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν των καὶ μίαν ἐσωτερικὴν ἀνανέωσιν, ὅπως ἀναγκαίαν διὰ τοὺς εὐρικομένους ἐν τῷ προθαλάμῳ τῆς ζωῆς τῆς αἰωνιότητος.

«Εἶναι ἐπικίνδυνος ἡ νόσος τοῦ Χάνσεν;»

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμοῦσα ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν ἐν τῇ ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ μας ἀποκατάστασιν τῶν ἀδελφῶν μας χανσενικῶν, ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον δεκαεξασέλιδον φυλλάδιον, διὰ τοῦ ὁποῦ ἀποδεικνύεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διεθνoῦς ἱατρικῆς βιβλιογραφίας, ὅτι «ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ Νοσοκομείου Χανσενικὸς πρέπει νὰ παύσῃ νὰ θεωρῆται ὡς δημόσιος κίνδυνος καὶ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ κοινοῦ πρὸς αὐτὸν δέον νὰ εἶναι ἡ αὐτή, ὅπως καὶ ἡ πρὸς οἰονδήποτε ἄλλον ἀσθενῆ».

Ὅθεν, ὡς τονίζεται ἐν τῷ φυλλάδιῳ τούτῳ, οἱ ἀποθεραπευθέντες Χανσενικοὶ «πρέπει νὰ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ κυκλοφοροῦν ὡς ἴσοι μεταξὺ ἴσων, νὰ ἐργάζονται, νὰ ἀσκοῦν τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα ἀπεριορίστως ὅπως οἱ ἄλλοι. Νὰ συναλλάσσονται, νὰ νυμφεύονται, νὰ τεκνοποιοῦν, νὰ στρατεύονται, νὰ διορίζονται εἰς οἰανδήποτε δημοσίαν ἢ ιδιωτικὴν θέσιν. Νὰ ζοῦν γενικῶς καὶ νὰ διαβιοῦν ὡς ἰσότημοι πρὸς μὴ ἀσθενήσαντας πολίτας».

Εἶτε τὸ φυλλάδιον τοῦτο, ὅπερ εἶναι ἐκδηλώσις ἀγάπης πρὸς τοὺς δοκιμασθέντας ἐκ τῆς νόσου τοῦ Χάνσεν ἀδελφούς μας, νὰ ἐπιτύχῃ τὸν ἐπιδικωμένον σκοπὸν τῆς ἀγάπης, ἐπιβάλλον τὴν πραγματικότητα τῆς ἀληθείας.

Τὰ θρησκευτικὰ ἐνδιαφέροντα τῶν Ἀμερικανῶν σπουδαστῶν.

Πρόσφατοι ἀμερικανικὰ στατιστικὰ ἀποδεικνύουν, ὅτι οἱ ἀμερικανοὶ φοιτηταὶ ἔχουν ζωηρὰ θρησκευτικὰ ἐνδιαφέροντα, τοῦθ' ὅπερ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐδρῶν, ἀπὸ τῶν ὁποῦν διδάσκονται ἐν τοῖς ἀμερικανικοῖς

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος καί οἱ Σεβ. Συνοδικοί Σύεδροι Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος καί Κίτρος κ. Βαρνάβας, μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος κ. Νικοδήμου καί τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κων. Μπόνη καί τοῦ Δρος Θεολ. κ. Ἀθανασίου Ἀγγελολοπούλου ἀνεχώρησαν τήν 8 Μαΐου ἀεροπορικῶς διὰ τὴν Σόφειαν, ἵνα μετάρχωνται εἰς τὰς ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 1100 ἐτῶν ἀπὸ τῆς κοιμησεως τοῦ Θεσσαλονικέως ἱεραποστόλου καί φωτιστοῦ τῶν Σλάβων ἁγίου Κυρίλλου, ὁποῦθεν ἐπέστρεψαν τήν 15ην Μαΐου.

— Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπανελάβε τὰς ἐργασίας τῆς τῆς 23 Μαΐου καί συνέχισεν αὐτὰς μέχρι τῆς 30ῆς Μαΐου. Κατὰ τὰς συνεδρίας ταύτας ἠσχολήθη μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν Κανονισμῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τῆς Ἑνιαίας Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας (Ε.Τ.Υ.) καί περὶ Μονῶν καί Ἑσυχαστηρίων, καθὼς καί μετὰ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ θέματα.

Συνοδικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον

Τὸ Συνοδικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον διὰ ἱερεῖς καί μοναχοὺς, συνεδρίασαν τήν 6 καί 7 Μαΐου 1968, ἐξέδωκε τὰς ἑξῆς ἀποφάσεις:

- 1) Εἰς τὸν μοναχὸν Γερβάσιον Ἀργυρόπουλον, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν, ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τοῦ ὀκταετοῦς περιορισμοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Μετεώρων.
- 2) Εἰς τὸν ἀρχιμανδρίτην Τιμόθεον Καπόταν ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τῆς ἐξαμήνου ἀργίας μετὰ περιορισμοῦ εἰς τὴν Ἁγίαν Λαύραν Καλαβρύτων.
- 3) Εἰς τὸν ἀρχιμανδρίτην Ἰωακείμ Τσαλαπίναν, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς, ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας ἐνὸς μηνός.
- 4) Τὸν Ἱερέα Χριστόδουλον Ζαρμπάνην, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καί Ἰκαρίας, ἐκήρυξεν ἀθῶον.

Πανεπιστημίοις καὶ κολλεγίοις θρησκευτικὰ καὶ θεολογικὰ μαθήματα. Οὕτω, ἐνῶ «κατὰ τὸν τεματισμὸν τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, μόνον εἰς τὰ 19% τῶν ἀμερικανικῶν Πανεπιστημίων ἐγίνοντο παραδόσεις, ἔχονσαι σχέσιν πρὸς τὰ θρησκευτικὰ προβλήματα», σήμερον «εἰς τὰ 90% τῶν Πανεπιστημίων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν διδάσκονται μαθήματα, ἔχοντα ἀμεσον ἢ ἔμμεσον σχέσιν πρὸς τὴν Θρησκείαν».

Τὸ πλέον ἐνδιαφέρον εἶναι, ὅτι «ἡ οἰκικὴ αὐτῆ ἀλλαγὴ εἰς τὴν στάσιν τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἰδρυμάτων προεκλήθη κυρίως ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν φοιτητῶν, οἵτινες ἐπίεσαν εἰς πολλὰς περιπτώσεις τὰς συγκλήτους τῶν Πανεπιστημίων νὰ ἀρχίσουν θρησκευτικὰς καὶ θεολογικὰς παραδόσεις».

Ἐνδύμεθα, ἵνα αἱ ἐκδηλώσεις αὗται ἀποτελέσουν τὴν ἐδύομιαν ἀπαρχὴν τῆς ἀντιδράσεως τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς νέων καὶ τῶν πνευματικῶν ἰδρυμάτων εἰς τὸν ὀλιστικὸν ἐκφυλισμὸν καὶ τὴν ἑναρξιν τῆς ἀνανεώσεως τοῦ θετικοῦ προσανατολισμοῦ αὐτῶν πρὸς τὰς ἀνωτέρας πνευματικὰς ἀξίας, αἵτινες μόναι εἶναι ἱκαναὶ νὰ παράσχουν νόημα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν.

5) Εἰς τὸν ἀρχιμανδρίτην Γαβριὴλ Μηχανεντζόγλου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως.

6) Τὸν Ἱερέα Χριστόφορον Καϊᾶν, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, ἐκήρυξεν ἀθῶον.

7) Τὸν Ἱερέα Δημήτριον Γούταν, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καί Ὀλυμπίας, ἐκήρυξεν ἀθῶον.

8) Ἀνέβαλε τὴν ἐκδοσὶν τῆς ἀποφάσεως κατὰ τοῦ ἱερέως Εὐαγγέλου Σαραντοπούλου, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαντινείας καί Κυνουρίας.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 6ης μέχρι τῆς 20ῆς Μαΐου ἔ. ἔτους:

Ἐτέλεσε τὴν 18 Μαΐου τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πετράκη καὶ ἀκολούθως ἐδεξιώθη εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τὸ Σωφρονιστικὸν Προσωπικὸν τῶν Φυλακῶν καὶ Ἀναμορφωτηρίων τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν καὶ τῆς Κεντρ. Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπ. Δικαιοσύνης, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς «πάντων τῶν Ἁγίων τῶν ἀπὸ δημίων καὶ δεσμοφυλάκων».

Παρέστη τὴν 6 Μαΐου εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἀπονουμῆς τῶν διπλωμάτων τῶν ἀξιωματικῶν ἀδελφῶν νοσοκόμων.

— Τὴν 7 Μαΐου εἰς τὴν δεξιῶσιν τῆς ἐν Ἀθήναις Αἰγυπτιακῆς Πρεσβείας πρὸς τιμὴν τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Νικολάου τοῦ ΣΤ'.

— Τὴν 18 Μαΐου εἰς τὴν ἐν Ἡλιουπόλει τελετὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἥρωος τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 στρατηγοῦ Καραϊσκάκη, καθὼς καὶ εἰς τὴν τελετὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης Πλάκας.

Προήδρευσε τὴν 19 Μαΐου τῆς συνεδρίας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Δ.Ε.Π.

Παρέθεσε τὴν 7 Μαΐου εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν γεῦμα εἰς τοὺς ὑπερήλικας κληρικούς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Παρέκαθησε τὴν 7 Μαΐου εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Βουλγαρικῆς Πρεσβείας παρατεθῆν δεῖπνον πρὸς τιμὴν τῆς εἰς τὴν Σόφειαν ἀναχωρούσης Ἑλληνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀντιπροσωπείας διὰ τὰ παραστή εἰς τὰς ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 1100 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἱεραποστόλου τῶν Σλάβων ἁγίου Κυρίλλου.

Ἐδέχθη τὴν 6 Μαΐου τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κωνστ. Μουρατίδην, τὸν πανοσ. ἀρχιμ. Κυρίλλου Ἀργέντην, τὸν διευθυντὴν τοῦ «Ταχυδρόμου» Ἀλεξανδρείας κ. Ταμβάκη καὶ τὸν αἰδ. κ. Γ. Κατινᾶν.

— Τὴν 7 Μαΐου τὸν κ. Στεφανίδην, τὸν κ. Βαλάσση, τὸν κ. Κουβουτσάκη, τὸ Προεδρεῖον τῆς Ἐταιρείας Προστασίας Γήρατος, τὸν πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἀ. Ἀλεβιζόπουλον, τὸν κ. Σκλάβου, τὴν δεσποινίδα Σκορδαρά, τὴν κ. Κουρκουλάκου καὶ τὴν κ. Αἰκ. Ἀργυροπούλου.

— Τὴν 8 Μαΐου τοὺς Σεβασμ. Μητροπολίτας Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνον καὶ Γαλλίας κ. Μελέτιον, τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας κ. Κυπραίον καὶ τὸν Ὑφυπουργὸν Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν κ. Δημητράν.

— Τὴν 16 Μαΐου τὸν κ. Πετρόπουλον καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον Ἁγίας Τριάδος Κεραμεικοῦ.

— Τὴν 17 Μαΐου τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ο.Δ.Δ.Ε.Π. κ. Ἠλ. Στεργιόπουλον, τὸν πᾶρεδρον τοῦ ΑΣΔΥ κ. Δ. Οἰκονόμου, τοὺς πανοσ. ἀρχιμανδρίτας Γεώργιον Δημόπουλον καὶ Χριστ. Παπουτσόπουλον, τὸν νέον Ἀστυνομικὸν Διευθυντὴν προστασιῶν κ. Ζεν. Τζαβάραν, τὸν Ὑποπτεράρχου ἔ. ἀ. κ. Χ. Ποταμιᾶνον καὶ τὸν πανοσ. ἀρχιμ. Νήφωνα Θωμάδακη.

Δ' Πανελλήνιον Θεολογικόν Συνέδριον.

Τὴν 31 Μαΐου ἐ. ἔτους συνήλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τὸ Δ' Πανελλήνιον Θεολογικόν Συνέδριον, αἰ τριήμεροι ἐργασίαι τοῦ ὁποίου ἔχουν ὡς ἄξονα τὸ θέμα: «Ἐκκλησιαστικοὶ Πατέρες καὶ Παιδεία».

Μέριμα ὑπὲρ τῶν ὑπερηλικῶν.

Τὸ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα συγκινητικὸν σύνθημα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν «Δῶσε χαρὰ στὰ γηρατεία» εὖρε βαθεῖαν ἐπήχησιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν, οἱ ὅποιοι ἐμπράκτως διεδήλωσαν τὴν ἀγάπην των καὶ τὴν ἀλληλεγγύην των πρὸς τοὺς ὑπερηλικούς. Ἡ ἐξόρμησις τοῦ παρὰ τῆ Ἀρχιεπισκοπῆ λειτουργοῦντος Γραφείου Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης ἐργάσθη συστηματικῶς πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ συνήματος τοῦ Μακαριωτάτου. Οὕτω τὸ Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον διένειμεν εἰς ἀπόρους γέροντας τρόφιμα ἀξίας 700.000 δραχμῶν, ὡς καὶ 7000 δέματα ἱματισμοῦ, τὰ δὲ Φιλόπτωχα Ταμεῖα τῶν ἐνοριῶν διαργάνωσαν 15 ἡμερησίας ἐκδρομὰς καὶ δεκάδας συσπειρώσεις ὑπερηλικῶν, εἰς ἑνίαν τῶν ὁποίων παρεκάθησε καὶ ὁ Μακαριώτατος, ἡ παρουσία τοῦ ὁποίου ἔδωκε χαρὰν καὶ αἰσιοδοξίαν εἰς τοὺς ὑπερηλικούς συνδαιτυμόνας. Ἐπὶ πλεόν, ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν καὶ εἰδικὸν πρόγραμμα προστασίας τοῦ Γήρατος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἤδη βοθοῦνται μονίμως 4.480 ἄποροι γέροντες.

Αἱ μεταμοσχεύσεις ἀπὸ θεολογικῆς σκοπιᾶς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου, τὸ ὁποῖον ὀργάνωσε τὴν 17 καὶ 18 Μαΐου ἐ. ἔτους εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Χίλτον» τὸ ἑλληρικὸν τμήμα τοῦ Διεθνούς Κολλεγίου Χειρουργῶν, ὁ πανοσ. ἀρχιμανδρίτης Μελέτιος Καλαμαράς, διευθυντῆς τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Διεκκλησιαστικῶν Σχέσεων, ἐξήγησε τὸ θέμα τῶν μεταμοσχεύσεων ἀπὸ θεολογικῆς σκοπιᾶς. Ἡ Εἰσήγησις τοῦ π. Μελετίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Ἁγία Γραφή λέγει: «Τὸν ἱατρὸν τίμα. Δὸς αὐτῷ τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισε Κύριος. Ἔστι καιρὸς ὅτε ἐν χερσίν αὐτοῦ εὐωδία» (Σειρ. ΛΗ' 12-13). Γι' αὐτὸ ζητήματα ποῦ θέτουν ἱατροὶ ἢ Ἐκκλησία τὰ παρακολουθεῖ μετὰ πολλῆς συμπάθειας. Ὅμως ἐπειδὴ μερικὲς φορὲς συμβαίνει ἡ τοποθέτησις τῆς μιάς ἐποχῆς νὰ ἀνατρέπειται ἀργότερον ὡς ἐσφαλμένη καὶ μᾶλλον ἐπιζήμιος, νομίζομεν ὅτι θέμα τόσον πολυπλοκὸν καὶ δύσλυτον, ὅπως τὸ θέμα τῶν μεταμοσχεύσεων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λυθῆ, ὅπως ἔλυσε ὁ Μ. Ἀλέξανδρος τὸν Ὀρδίων Δεσμὸν, δηλ. μετ' ἔξυπνον μὲν ἀλλ' ἀσεβὲς θράσος. Χρειαζέται βαθεῖα μελέτη τῶν διαφορῶν πτυχῶν.

Ἄλλ' ὡς ἴδωμεν.

Α') Ἐπιτρέπεται λῆψις ὀργάνων πρὸς μεταμόσχευσιν ἀπὸ νεκροῦ;

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι δισύνθετος. Σῶμα καὶ ψυχὴ. Τὸ σῶμα χωρὶς ψυχὴν εἶναι πτώμα νεκρὸν. Ἡ ψυχὴ χωρὶς σῶμα εἶναι γυμνὴ (Α' Κορ. ΣΤ'). Ἡ γυμνὴ ψυχὴ στενάζει νὰ ξαναβρῆ τὸ σῶμα νὰ ἐνδυσθῆ. Ὁ σύνδεσμος σώματος καὶ ψυχῆς εἶναι στενώτατος. Ἡ ἁμαρτία διαποτίζει τὸ σῶμα κατὰ τὴν ζωὴν. Τὸ παρακολουθεῖ καὶ μετὰ θάνατον, ὡς ἐκ πείρας γνωρίζομεν. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ ἀγιότης τῆς ψυχῆς διαποτίζει τὸ σῶμα καὶ τὸ καθιστᾷ καὶ μετὰ θάνατον ἀκόμη πνευματοφόρον καὶ χαριτόβρυτον καὶ πηγὴν ἁγιασμοῦ, ὅπως γνωρίζομεν πάλιν ἐκ πείρας ἀπὸ τὰ τίμα λείψανα τῶν ἁγίων. Τὰ λείψανα λοιπὸν τῶν ἁγίων ἢ Ἐκκλησία ὄχι ἀπλῶς ἐπέτρεψεν, ἀλλὰ συνέστησε καὶ ἐπέβαλε νὰ κατατέμνωται ἐπ' ἀπειρον διὰ νὰ διασκορπισθοῦν εἰς ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερους τόπους πρὸς ἁγιασμὸν αὐτῶν καὶ τῶν κατοίκων τους. Ἀπὸ τὸν ἀρχαῖον Βίον τῶν ἁγίων Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἀναργύρων πληροφοροῦμεθα, ὅτι ὅσο περισσότερα εἶναι σκορπισμένα τὰ λείψανα τῶν ἁγίων καὶ ὅσο περισσότερα θαύματα κάνουν, τόσο περισσότερο δοξάζονται εἰς τὸν Οὐρανόν.

Κατ' ἀναλογία λοιπὸν συνιστῶμεν μετ' ὅλην μας τὴν ψυχὴν εἰς ὅλους νὰ κάνουν τὰ σώματά τους πηγὴ παρησίας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, διαθέτοντάς τα διὰ τὸ καλὸ ἄλλων.

Οἱ ἴδιοι μὲν μετὰ τὸ νὰ ὀρίζουν ὅτι ἀφήνουν διὰ φιλανθρωπικούς σκοπούς τὰ μέλη τους.

Οἱ συγγενεῖς παραχωρῶντάς τα ἀντὶ εὐεργεσιῶν διὰ τὴν ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς τοῦ νεκροῦ.

Β') Ἀπὸ τοὺς συγχρόνους ἱατροῦς τίθεται καὶ τὸ ζήτημα τοῦ λεγομένου Κλινικοῦ ἢ Ἐγκεφαλικοῦ θανάτου. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ διατηροῦμε ὠρισμένες ἐπιφυλάξεις, λόγῳ τῆς γνωστῆς ἀσταθείας τῶν ἐκάστοτε ἐπιστημονικῶν συμπερασμάτων. Πάντως ἡ παράτασις τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ ἀπόψεως ἐκκλησιαστικῆς ἔχει ἀξίαν μόνον ἐφ' ὅσον διατηρεῖται δυνατότης μετανοίας. Ἄν ὁ λεγόμενος ἐγκεφαλικὸς θάνατος τοῦ ἔξη στερῆσει αὐτὴν τὴν δυνατότητα, τότε ἔστω καὶ ἂν ἀναπνεῖ, ἐκκλησιαστικῶς εἶναι νεκρός. Ταῦτα ὅμως ἰσχύουν ἂν ἡ βεβαιότης τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου εἶναι ἀπόλυτος, 100%.

Γ') Ἐπιτρέπεται ὑγιῆς νὰ διαθέτῃ τὰ μέλη του νὰ μεταμοσχευθῶν εἰς ἀσθενεῖς;

Ἀπὸ ἱατρικῆς ἀπόψεως μόνον κώλυμα εἶναι ἡ κακὴ πιθανότης νὰ βλαβῆ ἡ ὑγεία τοῦ ὑγιοῦς διὰ τὴν ἀμφίβολου πιθανότητα νὰ γίνῃ καλὰ ὁ ἀσθενής.

Ἀπὸ θεολογικῆς ἀπόψεως τὸ θέμα εἶναι πολυπλοκόν. Τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ εὐρίσκονται εἰς μίαν συνεχῆ ἀλληλεπίδρασιν. Ἐλλειψις μέλους ἢ λειτουργίας ἐπιδρᾷ δυσμενῶς ἐπὶ τῆς πορείας τῆς ψυχῆς. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος λέγει: «Τοῖς τὸ σῶμα σχήμασι συμμεταβάλλεσθαι εἴωθεν ἡ ψυχὴ καὶ πρὸς αὐτὰ σχηματίζεσθαι καὶ αὐτοῖς τυποῦσθαι». Καὶ εἶναι γνωστὸ ὅτι σακάτες καὶ ἀνίκανοι ρέπουν ὑπερβολικὰ στὴν κακία καὶ στὸν φθόνον.

Ἀκόμη. Ὁ Ὠριγένης αὐτοενοουχίσθη διὰ νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸ συνεχὲς βάσανον τῶν σαρκικῶν πειρασμῶν. Ἡ Ἐκκλησία ὄχι μόνον δὲν τὸν ἐπήνεσε, ἀλλ' ἀντιθέτως τὸν κατεδίκασε καὶ τὸν ἀφώρισεν ὡς «αὐτοφρονετὴν ἑαυτοῦ καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ δημιουργίας ἐχθρόν».

Πρῶτον λοιπὸν, ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν. Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Ὁ δὲ πειρασμὸς εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εἶναι πολὺ μεγάλος.

Καταδικάζομεν ἐντελῶς τὴν πώλησιν μελῶν πρὸς λύσιν ἄλλων προβλημάτων, ὡς ἁμαρτίαν. Κρίνομεν ὡς ἀνεκτὴν, καὶ τοῦτο μετὰ δισταγμοῦ, τὴν θυσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ὀδηγεῖται ἀπὸ ἀπειρον πλοῦτον ἀγάπης, γιατί πιστεύομε, ὅτι ἡ ἀγάπη θὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ νικήσῃ τὸν πειρασμό, ἀλλὰ δὲν τὴν συνιστῶμε, ὅπως δὲν συνιστῶμε νὰ γίνῃ τὸ στυλῆτης».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Τὴν 12 Μαΐου ἐ. ἔτους συνήλθεν εἰς τακτικὴν συνεδρίαν ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, αἱ ἐργασίαι τῆς ὁποίας διήρκεσαν ἐπὶ δύο ἑβδομάδας. Εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν εὐρίσκοντο θέματα ἐκπαιδευτικά, διοικητικά, οἰκονομικά καὶ ὀργανωτικά.

— Τὴν 22 Ἀπριλίου ἐ. ἔτους συνήλθεν ἐν ὀλομελείᾳ τὸ Πατριαρχικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ. Ἀπεφασίσθη ἡ ἀύξησης τῶν γλίσχρων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Κεντρικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν μόνον κατὰ 5%, διότι τὰ οἰκονομικά τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐπιτρέπουν μεγαλυτέραν αὔξησην. Ἡ Ἐκκλησία δαπανᾷ τεράστια ποσὰ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν τεσσάρων Ἱερατικῶν Σχολῶν, τῆς Σχολῆς μοναχῶν καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Τὰ κύρια ἔσοδα τοῦ Πατριαρχείου προέρχονται ἀπὸ τὰ κηροπλαστεῖα του. Τὸ Πατριαρχικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισεν, ὅπως ὅλοι οἱ ἱεροὶ Ναοὶ προμηθεύονται κηρία ἀπὸ τὰ Πατριαρχικὰ κηροπλαστεῖα.

— Τελευταίως παρατηροῦνται εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἐνδιαφέρουσαι ἐξελίξεις ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῆς θρησκείας. Τὴν 20 Μαρτίου ἐ. ἔτους ἐδόθησαν τρεῖς διαλέξεις περὶ θρησκείας εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην τῆς πόλεως Κάρλοβατς (Κροατία). Ὁμιλῆται ἦσαν ὁ Καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ζάγκρεμπ κ. Μπράνκο Μπτόνιακ, ὁ εἰδικὸς σύμβουλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ. τῆς Κροατίας διὰ τὰ ἐκκλησιαστικά ζητή-

ματα κ. Ζλάτκο Φρίντ και ο γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς Ὁρησκειμάτων Κροατίας κ. Ίβαν Λάζιτς. Μετὰ τὰς διαλέξεις ἐπηκολούθησε συζήτησις.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν μίᾳ μαθητρίας, ἂν ἡ θρησκεία θὰ ἐξαφανισθῆ εἰς τὸν σοσιαλισμὸν ἢ τὸν κομμουνισμὸν, ἀπήντησεν ὁ καθηγητὴς Μπόσνιακ, εἰπὼν τὰ ἑξῆς: «Γεγονὸς εἶναι ὅτι ὁ θάνατος εἶναι ἀναπόφευκτος, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουν. Τὸ ψυχικὸν αὐτὸ αἶσθημα τοῦ θανάτου γεννᾷ εἰς τὸν ἄνθρωπον κάποιον φόβον καὶ δέος, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζει νὰ πιστεύῃ εἰς τὸν Θεόν, νὰ σκέπτεται διὰ τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωὴν, καὶ οὕτω γεννᾶται μέσα του ἡ θρησκεία καὶ ἡ πίστις. Κατὰ ταῦτα, ἕως ὅπου ὑπάρχουν ἄνθρωποι καὶ θάνατος, θὰ ὑπάρχη καὶ πίστις, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἐξαφανισθῆ οὔτε εἰς τὸν σοσιαλισμὸν οὔτε εἰς τὸν κομμουνισμὸν».

Εἰς ταγματάρχης ἠρώτησε: Ποίαν ὠφέλειαν ἔχομεν ἀπὸ τὴν ἀνοχὴν τῆς θρησκείας εἰς τὴν σοσιαλιστικὴν κοινωνίαν μας; Ἀπήντησεν ὁ σύμβουλος Ζλάτκο Φρίντ, εἰπὼν τὰ ἑξῆς: «Ἡ ὠφέλεια ἐγκεῖται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι οἱ πολῖται εἶναι εὐχарιστημένοι, ὑπάρχουν ὀλιγώτεροι ἀταξία. Οἱ πιστοὶ δὲν διακείνται ἐχθρικῶς λόγῳ τῆς πίστεώς των καὶ ὅλοι μαζί δυνάμεθα νὰ οἰκοδομώμεν τὸν σοσιαλισμὸν... Δὲν ἐπιτρέπεται πλέον νὰ θεωρῆται ἡ θρησκεία ὡς ὑπόλειμμα τῆς φεουδαρχίας ἢ ὡς κληρονομικὸν ὑπόλειμμα τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος. Αὕτη εἶναι πραγματικότης, ἀπορρέουσα ἐξ αὐτῆς τῆς σοσιαλιστικῆς πραγματικότητος. Ἡ θρησκεία, ἡ Ἐκκλησία, οἱ ἱερεῖς δὲν εἶναι ἕλκος εἰς τὸ σῶμα τοῦ σοσιαλισμοῦ. Οἱ πιστοὶ δὲν εἶναι παράσιτα τοῦ σοσιαλισμοῦ, ἀλλ' ἰσότημοι πολῖται...».

Ἀπαντῶν εἰς μίαν ἄλλην ἐρώτησιν, ὁ Ζλάτκο Φρίντ εἶπεν, ὅτι «ἡ Ἐκκλησία θέλει τὸ καλὸν τοῦ ἀνθρώπου».

— Εἰς ἄρθρον τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ νέοι στρέφονται πρὸς τὸν Θεόν», ἡ «Λαϊκὴ Ἐφημερὶς τῆς Νύσσης» γράφει, ὅτι κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα πολλοὶ νέοι, περισσότεροι ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν, μετέβησαν εἰς τοὺς Ναοὺς πρὸς ἐκκλησιασμὸν.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ ἐπὶ τοῦ τελετουργικοῦ ἰ. σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ συνεχίζει τὰς ἐργασίας της, ἐξετάζουσα τοὺς σχετικούς πρὸς τὴν εἰς Ἁγίους ἀνακηρύξιν τῶν παπῶν Πίου ΙΒ' καὶ Ἰωάννου ΚΓ' φακέλλους.

— Τὸ μέγα βραβεῖον «Καθολικῆς Φιλολογίας» τοῦ ἔτους 1969 ἀπενεμήθη εἰς τὸν κ. Ἀνδρέαν Φροσσάρντ διὰ τὸ βιβλίον αὐτοῦ «Ὁ Θεὸς ὑπάρχει, τὸν συνήτησα».

— Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τῆς ὀργανώσεως «Κάριτας» ἐδήλωσε πρὸς τοὺς δημοσιογράφους, ὅτι πλέον τῶν 2000 ἀεροπορικῶν πτήσεων ἐπραγματοποιήθησαν εἰς Νιγηρίαν-Μπιάφραν διὰ τὴν μεταφορὰν τροφίμων, φαρμάκων καὶ εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης.

— Ἡ ἐν Ρώμῃ Ρωμαιοκαθολικὴ Σύνοδος ἐπὶ τῶν μοναχικῶν ταγματῶν ἐδημοσίευσεν νέαν διάταξιν «Renovationis causam», περὶ ἀνακαινίσεως τῆς προετοιμασίας καὶ μορφώσεως τῶν μοναχῶν καὶ μοναζουσῶν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱ. Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Στερουμένης τῆς ἐνορίας «Ἁγ. Χαράλαμπος» Δάφνης τακτικοῦ Ἐφημερίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν αὐτὴν καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακηρύξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Αἰγίῳ τῆ 22α Μαΐου 1969.

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἰωαννίνων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἑσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 100 ἐτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 4 ἐτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 6.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἐπίσκεψις τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ κοινωνικὴ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Μητροπολίτου Λαοδικείας Ἰγνατίου, «Ἰδοὺ καινὰ ποιῶ πάντα».

Μητροπολίτου Ἠλείας Ἀθανασίου, Ἡ ἐπισκοπικὴ ὀργανώσις καὶ διοικήσις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

† Ὁ Μητροπολίτης Φλωρίνης Βασίλειος.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Προκήρυξις ἐκλογῆς ἱερέως.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
Ἀθῆναι, Ἰασιῶ 1 — Τηλέφ. 710.734.